

Visie op wonen, welzijn en zorg voor aandachtsgroepen

Vastgesteld in de gemeenteraad van Maassluis d.d. 19 maart 2024
Kenmerk: Z/618954

Inhoudsopgave

1	Voorwoord	3
2	Introductie	4
	2.1 <i>Achtergrond</i>	4
	2.2 <i>Afbakening</i>	5
	2.3 <i>Van analyse naar visie</i>	7
	2.4 <i>Leeswijzer</i>	7
3	Ontwikkelingen en uitdagingen	8
	3.1 <i>Landelijke trends in wonen, welzijn en zorg</i>	8
	3.2 <i>Lokaal beeld wonen, welzijn en zorg</i>	9
4	Onze visie	16
	4.1 <i>Overkoepelende ambitie</i>	16
	4.2 <i>Ambitie op vier pijlers</i>	16
	4.3 <i>Randvoorwaarden</i>	17
	4.4 <i>Uitgangspunten</i>	17
5	Wat betekent deze visie?	19
	5.1 <i>Werken aan vier pijlers</i>	19
	5.2 <i>Ontwikkeling op aandachtsgroepen</i>	24
	5.3 <i>Overige aandachtsgroepen</i>	25
6	Van visie naar uitvoering	27
	6.1 <i>Uitvoeringsprogramma</i>	27
	6.2 <i>Duurzame domeinoverstijgende afstemming</i>	27
	6.3 <i>Rollen en verantwoordelijkheden</i>	28
7	Financiële kaders	30
	Bijlage 1: Participatie woonzorgvisie	31
	Bijlage 2: Positionering woonzorgvisie aandachtsgroepen	32
	Bijlage 3: Verslag bijeenkomst adviesraden	35

1 Voorwoord

We staan in Nederland, en daarmee ook in de gemeenten Maassluis en Vlaardingen, voor grote uitdagingen als het gaat om wonen, welzijn en zorg. Niet in de laatste plaats omdat het aantal mensen dat een woning en/of zorg nodig heeft in aantal toeneemt en de uitdagingen hierbij groter worden. Het ontbreken van stabiele huisvesting heeft een grote negatieve invloed op betrokkenen en hindert vaak herstel wanneer er andere problemen zijn in het leven. Een (t)huis is meer dan een stapel stenen. Een woning is voor iedereen een belangrijke uitvalsbasis in het leven.

Maassluis en Vlaardingen zien dezelfde uitdagingen en delen hun visie op deze thema's. We staan voor inclusieve wijken, waar inwoners met of zonder hulpvraag samen de wijken maken. Vanuit Rijksbeleid is voor aandachtsgroepen – vaak kwetsbare inwoners – ingezet op een beweging naar zoveel mogelijk zelfstandig wonen in gemengde wijken, met passende zorg waar nodig in de nabijheid. Voor Maassluis en Vlaardingen onderschrijven wij deze beweging als noodzakelijk en wenselijk. Tegelijkertijd ervaren onze uitvoeringpartners vanuit de domeinen wonen, welzijn en zorg dagelijks de uitdagingen die deze beweging met zich meebrengt.

In deze woonzorgvisie zijn de uitdagingen benoemd én formuleren we als gemeenten onze visie hierop. We zetten gezamenlijk onze schouders onder de uitdagingen die voor ons liggen. De totstandkoming van deze woonzorgvisie is daarmee al een resultaat op zich: partijen vanuit de diverse domeinen, van beleid en uitvoering, samenbrengen en verbinden rondom deze maatschappelijke opgave. We zijn er trots op dat de voorliggende visie het resultaat is van samen optrekken!

De complexiteit van de opgaven is groot en we zien ook dat de oplossingsrichtingen beperkt zijn en sterk afhankelijk van de landelijke ontwikkelingen. De woningnood lossen we niet op vanuit deze woonzorgvisie en de wachtlijsten in de zorg en ggz werken we ook niet vandaag of morgen weg. Gezien de complexiteit en omvang van de maatschappelijke opgave is ervoor gekozen deze woonzorgvisie daarom op hoofdlijnen te beschrijven. We zien deze visie als gemeenschappelijk kader en houvast om samen te werken aan oplossingen en deze uit te werken in een uitvoeringsprogramma.

De uitwerking van de woonzorgvisie naar oplossingen op het gebied van wonen, welzijn en zorg voor de diverse aandachtsgroepen staat in het vervolgtraject centraal. We zetten daarbij lokaal en regionaal vol in op samenwerking tussen de domeinen wonen, welzijn en zorg. De ontstane verbinding gaan we versterken en samen gaan we aan de hand van deze woonzorgvisie werken aan de realisatie van concrete doelen en opgaven. Belangrijk is daarbij het besef dat niet alles kan en meteen kan; we moeten realistisch zijn in tijden van schaarste. Met alle partijen en inwoners samen gaan we op zoek naar de meest optimale oplossingen binnen de beschikbare mogelijkheden.

Wij danken het grote aantal partners uit Maassluis en Vlaardingen, die een actieve bijdrage hebben geleverd aan de totstandkoming van deze woonzorgvisie! Daarmee hebben we een breed gedragen kader om samen aan de slag te gaan. Deze visie en het uit te werken uitvoeringsprogramma versterken ook binnen de gemeentelijke organisaties de samenhang tussen wonen, welzijn en zorg. We zien er naar uit om in verdere samenwerking met elkaar tot mooie resultaten te komen. Zodat we alle aandachtsgroepen een zo veilig en prettig mogelijke woonplek kunnen bieden en kansen om hen naar vermogen te laten meedoen in de samenleving.

Wethouders gemeente Maassluis

C. Bronsveld – Snoep, wethouder (jeugd)zorg en welzijn

S.B. Kuiper, wethouder volkshuisvesting, armoede en sociale cohesie

Wethouders gemeente Vlaardingen

J.J. Silos - Knaap, wethouder zorg en maatschappelijke participatie

I. Somers - Gardenier, wethouder bouwen en wonen

A.J. Proos, wethouder maatschappelijke opvang

2 Introductie

Voor de gemeenten Maassluis en Vlaardingen is, samen met partners, de voorliggende integrale woonzorgvisie opgesteld.

2.1 Achtergrond

De ontwikkelingen op het gebied van wonen, welzijn en zorg volgen elkaar in rap tempo op. Zo is de scheiding van wonen en zorg een belangrijke ontwikkeling die steeds nadrukkelijker vorm krijgt, terwijl tegelijkertijd moet worden ingezet op verbinding tussen de diverse domeinen, samenwerking tussen betrokken organisaties en integraliteit in de aanpak op de totale opgave.

Een thuis begint met een huis, en wanneer dit ontbreekt zijn de maatschappelijke kosten vaak uiteindelijk vele malen hoger dan wanneer dit huis wel kan worden geboden. Een huis en daarmee 'thuis' voor veel zogenaamde aandachtsgroepen, zoals uitstromers uit jeugdhulp met verblijf en mensen met een lichamelijke beperking, is tegelijkertijd ook een inhoudelijk complexe opgave. De vraag is meestal niet alleen een woning. Vaak zijn extra's nodig zoals begeleiding, financiering en/of een prikkelarme omgeving. Voor zowel huis als extra's zijn de inspanningen van diverse partijen nodig, zoals welzijns-, zorgorganisaties en diverse overheden. Samen met de inzet in onze gemeenten om op basis van Rijksbeleid wonen en zorg te scheiden, vraagt al bovenstaande juist om een goede regionale en lokale verbinding tussen de domeinen wonen, welzijn en zorg.

In 2022 heeft het Rijk de Nationale Woon- en bouwagenda gepresenteerd. Deze is bedoeld om de wooncrisis in Nederland het hoofd te bieden. Eén van de programma's van deze agenda is 'Een thuis voor iedereen'. Dit richt zich op de huisvesting van aandachtsgroepen met als focus:

- Voldoende betaalbare woningen voor de aandachtsgroepen
- Met een evenwichtige verdeling over de regio's
- Met daarbij de juiste zorg, ondersteuning en/of begeleiding

In 2023 heeft het Rijk de contouren van de nieuwe Wet versterking Regie Volkshuisvesting (Wvrv) geformuleerd, die de overheid instrumenten in handen moet geven om de regie over de volkshuisvesting weer of meer nadrukkelijk te nemen. Beoogd kerninstrument in deze wet is het integraal volkshuisvestingsprogramma. Deze dient vanaf 2026 landelijk, provinciaal en lokaal te worden opgesteld. Vooruitlopend daarop zijn inmiddels regionale afspraken gemaakt over wonen (via de Woondeal¹) en wordt vanuit het Rijk en de provincie ingezet op regionale afstemming rondom wonen en zorg.

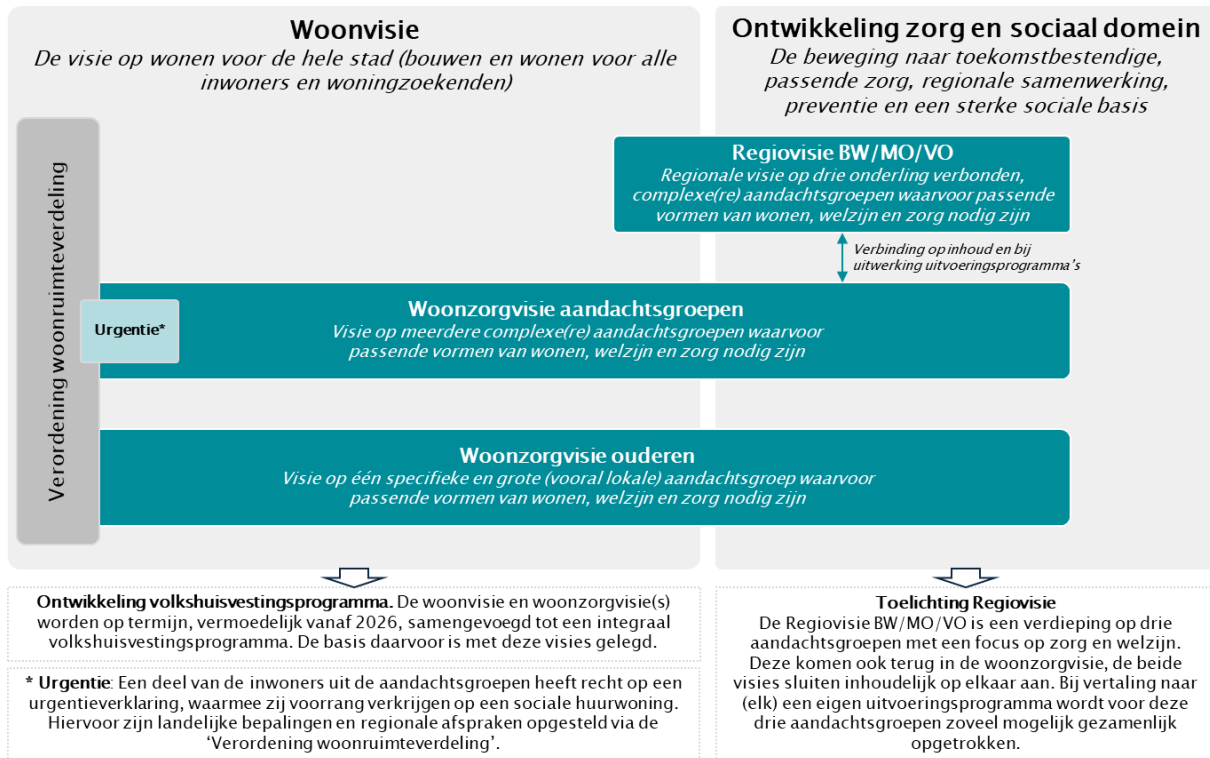
Vanwege de reeds bestaande samenwerkingen in de regio, een gedeelde visie op de opgave en de kansen om samen slagvaardiger te kunnen acteren, hebben de gemeenten Maassluis en Vlaardingen de handen ineengeslagen om voor de aandachtsgroepen tot een gezamenlijke en integrale woonzorganalyse en woonzorgvisie te komen. Op termijn (richting 2026) helpt deze gezamenlijke analyse en ambitiestelling bij het proces om per gemeente tot een integraal volkshuisvestingsprogramma te komen.

Deze visie is tot stand gekomen in nauwe afstemming met onze maatschappelijke partners: woningcorporaties, welzijnspartijen en zorgaanbieders voor de diverse aandachtsgroepen. In bijlage 1 is weergegeven welke partners betrokken zijn en hoe deze participatie heeft plaatsgevonden.

¹ Deze wordt ook wel aangeduid als 'Realisatieagenda regio Rotterdam'.

2.2 Afbakening

Deze integrale woonzorgvisie kent een afbakening wat betreft de tijdshorizon, het geografische gebied en de aandachtsgroepen die hiervan onderdeel uitmaken. Daarnaast hangt de woonzorgvisie samen met diverse ontwikkelingen, zoals de herziening van de huisvestingsverordening in de regio Rotterdam, de ontwikkeling van het Regionaal Integraal Gezondheidsakkoord (RIGA) en de transformatieopgave van de gemeenten. De belangrijkste samenhang is hieronder gevisualiseerd, verdere toelichting is opgenomen in bijlage 2.

Tijdshorizon

Uit de woonzorganalyse blijkt dat sprake is van grote en integrale vraagstukken, voor en tussen de diverse aandachtsgroepen. Het gezamenlijk zicht hebben op deze vraagstukken en antwoord geven op deze vragen is een belangrijk doel van deze woonzorgvisie. We ervaren echter ook dat het gezamenlijk vormen van een eenduidig perspectief en het komen tot echte oplossingen – naast de te realiseren 'quick wins' – een kwestie is van lange adem. Daarom is aan deze woonzorgvisie geen einddatum gekoppeld. We monitoren en sturen indien nodig tussentijds bij.

Geografisch gebied

Deze woonzorgvisie is gericht op de inwoners van gemeenten Maassluis en Vlaardingen. In basis vormt dit de afbakening. Tegelijkertijd zien we nauwe verbindingen voor veel aandachtsgroepen in samenwerkingsverbanden op MVS²-niveau (Maassluis, Vlaardingen en Schiedam; bijvoorbeeld de gezamenlijke visie op maatschappelijke opvang en beschermd wonen), de zorgregio WSD (Westland-Schieland-Delfland; met name vanwege de ontwikkelingen op het gebied van toekomstbestendige zorg) en de woondealregio Rotterdam-Rijnmond (vooral rondom de opgave volkshuisvesting en zaken als evenwichtige spreiding).

² De afkorting MVS staat voor de *subregio* waar de gemeenten Maassluis, Vlaardingen en Schiedam onder vallen.

Aandachtsgroepen

In het programma *Een thuis voor iedereen* en het wetsvoorstel voor de *Wet versterking regie volkshuisvesting (Wvrv)* zijn een groot aantal aandachtsgroepen benoemd. Belangrijk is daarbij het besef dat het hier groepen inwoners betreft die aandacht nodig hebben als het gaat om passende woningen en woonoplossingen met waar nodig de juiste zorg, ondersteuning en/of begeleiding. De term *aandachtsgroepen* moet dan ook niet worden verward met *probleemgroepen*. Voor deze woonzorgvisie zijn de vier groepen aandachtsgroepen samengesteld:

1. Dak- en thuisloze mensen

- Inwoners zonder vaste verblijfplaats die leven op straat en in openbare ruimte
- Dakloze mensen met een opvangvoorziening

2. Mensen met sociale en/of medische urgentie

- Mantelzorgverleners en -ontvangers
- Inwoners met lichamelijke, verstandelijke of zintuiglijke beperking
- Uittredende sekswerkers

3. (Uitstromers uit) een intramurale voorziening

- Uitstromers uit detentie (> 3 maanden)
- Jeugdhulp met verblijf (incl. jongeren 18 t/m 23 jaar)
- Slachtoffers huiselijk geweld of mensenhandel
- Beschermd Wonen
- Wlz/ggz
- Instellingen voor klinische geestelijke gezondheidszorg en forensische zorg

4. Overige aandachtsgroepen

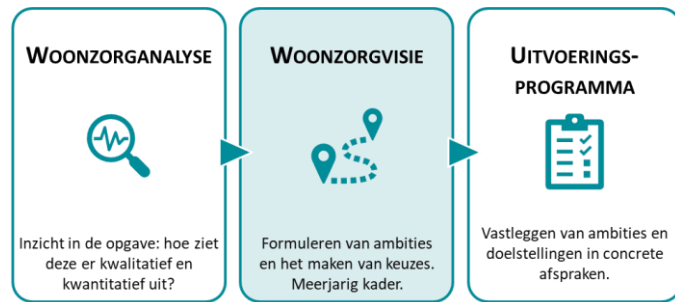
- Statushouders
- Studenten
- Arbeidsmigranten
- Woonwagenbewoners
- Oekraïense vluchtelingen

Deze integrale woonzorgvisie voor aandachtsgroepen gaat in de basis over alle genoemde aandachtsgroepen, met daarbij enkele opmerkingen:

- Zoals blijkt uit dit overzicht, is de doelgroep 'ouderen' niet ingesloten in deze integrale woonzorgvisie, behalve de (toekomstige) ouderen die vallen binnen de genoemde aandachtsgroepen. Gezien de omvang van de doelgroep ouderen, de omvang van de vraagstukken die erbij horen en de sterkere lokale binding van het vraagstuk, is gekozen dat beide gemeenten voor deze aandachtsgroep zelf een visie en uitvoeringsprogramma opstellen.
- Ten opzichte van de landelijk gedefinieerde aandachtsgroepen is in het overzicht voor Maassluis en Vlaardingen de aandachtsgroep 'Oekraïense vluchtelingen' toegevoegd. Zeker voor Vlaardingen is dit een grote doelgroep: medio 2023 zijn 1.000 Oekraïense vluchtelingen in de tijdelijke wijk Mrija gaan wonen, vooralsnog tot uiterlijk 2026. Overigens betekent dit niet dat alle Oekraïense vluchtelingen uit deze wijk te zijner tijd in Vlaardingen worden gehuisvest: de opvang heeft een regionale functie. De situatie van de opvang van Oekraïense vluchtelingen is uniek in Nederland en vraagt op korte, maar vooral op lange termijn de nodige aandacht binnen de beoogde lokale – en regionaal afgestemde – volkshuisvestingsprogramma's.
- Voor de doelgroep statushouders geldt een verplichte wettelijke taakstelling voor gemeenten om deze te huisvesten.
- Bij het opstellen van deze woonzorgvisie is nog niet helemaal helder op welke wijze de Spreidingswet concreet uitwerking krijgt en wat dit betekent voor Maassluis en Vlaardingen. In lijn met het programma *'Een thuis voor iedereen'* is deze doelgroep niet opgenomen in de scope van deze woonzorgvisie. Voor deze groep is bovendien sprake van tijdelijk verblijf, vaak in grootschalige voorzieningen, en niet van wonen, welzijn en zorg in de zin van deze woonzorgvisie. Daarnaast is de gemeentelijke rol hierbij beperkt, omdat het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) hierin veel taken vervult. Wel is het van belang te beseffen dat voor deze groep mogelijk in de fysieke ruimte nodig zal zijn. Van belang is de samenhang met de ontwikkelingen vanuit deze woonzorgvisie wel te blijven houden.

2.3 Van analyse naar visie

Bij het opstellen van deze woonzorgvisie is gebruik gemaakt van de opgehaalde informatie vanuit de woonzorganalyse. Daarin is voor alle aandachtsgroepen inzichtelijk gemaakt wat de kwalitatieve en kwantitatieve opgave is. Naast cijfers over de huidige omvang van de aandachtsgroepen (vraag) en voorzieningen (aanbod), is hierbij ook een prognose c.q. toekomstbeeld geschetst op basis van de in 2023 bekende toekomstige behoefte. Deze kwalitatieve en kwantitatieve (toekomstige) vraag vormt belangrijke input voor het formuleren van de kwantitatieve en kwalitatieve ambities in deze visie.

In deze woonzorgvisie zijn meerjarige ambities en doelen geformuleerd. Deze vertalen we daarna in een uitvoeringsprogramma met concrete afspraken ‘wat te gaan doen’. Dit stellen we samen met partners op voor de komende jaren en bevat concrete activiteiten en afspraken om – in samenhang en vanuit integraal perspectief – resultaten te boeken op de geformuleerde pijlers van deze visie.

In hoofdstuk 6 is verder omschreven wat de volgende stappen zijn in de samenwerking met en tussen partners in Maassluis en Vlaardingen. Daarbij zal waar nodig en wenselijk verbinding worden gelegd met de uitvoeringsplannen die vanuit de Regiovisie voor beschermd wonen, maatschappelijke opvang en vrouwenopvang opgesteld worden.

2.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 3 is een samenvatting en duiding opgenomen van de informatie, die in de woonzorganalyse is samengebracht. Het geeft zicht op de totale kwalitatieve en kwantitatieve vraagstukken op de specifieke aandachtsgroepen in het bijzonder. Hart van deze woonzorgvisie vormen de hoofdstukken 0 en 5, waarin de vier centrale, integrale pijlers van onze visie zijn gedefinieerd en uitgewerkt met concrete ambities voor de komende periode. De visie besluit in hoofdstuk 6 met het handelingsperspectief naar een concrete vertaling naar actie, met een overzicht van rollen en verantwoordelijkheden van de vele betrokken partijen uit de domeinen wonen, welzijn en zorg. Deze uitwerking dient als basis voor een goede toekomstige samenwerking. Tot slot zijn enkele bijlagen opgenomen, waarnaar in de tekst van dit document is verwezen.

3 Ontwikkelingen en uitdagingen

In de woonzorganalyse zijn voor alle aandachtsgroepen de ontwikkelingen en kwalitatieve en kwantitatieve knelpunten beschreven. Waar mogelijk is ook een prognose / toekomstbeeld toegevoegd. Deze analyse vormt een belangrijke basis voor deze visie en concretisering van de ambities. Naast deze analyse zijn ook een aantal trends op het gebied van wonen, zorg en welzijn relevant voor de opgaven, visie en ambities. In dit hoofdstuk beschrijven we ten eerste deze trends. Vervolgens zijn enkele kerncijfers vanuit de woonzorganalyse in dit hoofdstuk opgenomen. Tot slot is een duiding op de samenhang van de aandachtsgroepen en daarbij behorende vraagstukken opgenomen.

3.1 Landelijke trends in wonen, welzijn en zorg

De samenleving van de toekomst ziet er écht anders uit dan vandaag. Dat is het gevolg van de diverse trends en ontwikkelingen die zijn waar te nemen en te voorzien richting de toekomst. Deze algemene, landelijke trends vormen de kaders om naar de woonzorgopgave in onze gemeenten te kijken. We noemen de meest relevante zaken voor deze woonzorgvisie.

Woningnood

Er is in Nederland een groot tekort aan woningen door ontwikkelingen als de stijgende levensverwachting, economische vraag naar arbeidskrachten uit het buitenland, toename van kleine huishoudens, lange bouwprocedures en beperkte bouwgrond. Voor veel mensen is het hierdoor lastig een woning te vinden die aansluit bij hun wensen en mogelijkheden, zoals betaalbaarheid of (zorg)geschiktheid. Dit geldt ook voor de aandachtsgroepen binnen de scope van de woonzorgvisie, met dien verstande dat deze aandachtsgroepen veelal aanspraak kunnen maken op regelingen die hun wachttijd verkorten. Het tekort aan woningen leidt tot veel druk op de woningmarkt. Het blijkt daarom lastig om de gevraagde woningen die nodig zijn (900.000 extra woningen tot en met 2030) te realiseren. Voor de komende jaren vraagt deze nood om keuzes en (innovatieve) oplossingen.

Langer zelfstandig wonen

De inzet vanuit het Rijk is al vanaf 2013 erop gericht om wonen en zorg meer te scheiden, vaak benoemd als 'extramuraliseren'. Het idee daarachter is dat mensen zo lang mogelijk vanuit eigen regie en zelfredzaamheid zelfstandig kunnen wonen in een eigen huis en zo min mogelijk in intramurale setting. De financiering voor wonen en zorg is daarbij strikt gescheiden. De 'wooncomponent' is de eigen verantwoordelijkheid van de inwoner, terwijl zorg wordt gefinancierd vanuit de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), de Zorgverzekeringswet (Zvw) of Wet langdurige zorg (Wlz). Steeds meer service, welzijn en zorg moet als gevolg van deze ontwikkelingen door bewoners zelf worden georganiseerd, al dan niet collectief. Dit alles betekent in basis een beweging van intramurale woonvormen naar andere vormen van wonen voor de aandachtsgroepen, idealiter in de beweging richting zelfstandig wonen in een eigen woning.

Nieuwe woonvormen en initiatieven

Het scheiden van wonen zorg vergroot de keuzevrijheid van mensen. Zij kunnen gemakkelijker zelf kiezen waar ze willen wonen en stellen daarbij meer eisen, zoals kleinschalig of juist in een groot woonzorgcomplex; in de stad of juist in landelijk gebied. Daarbij groeit de vraag naar nieuwe woonvormen, die het gat dichten tussen 'zelfstandig thuis' en wonen in een intramurale voorziening met 24-uurs zorg in de nabijheid. Specifiek aandachtspunt als het gaat om benodigde woonvormen is het gebrek aan (woon)voorzieningen voor jongeren die uit woonvormen van de jeugdzorg uitstromen.

Meer menging in de wijken

Steeds meer zullen mensen uit de diverse aandachtsgroepen in de toekomst woonachtig zijn in gewone woningen in bestaande woonwijken. Daardoor ontstaat meer menging van diverse inwoners in de wijken. Door deze ontwikkeling is aandacht voor leefbaarheid in de wijken essentieel. Het vraagt om de aanwezigheid van de juiste voorzieningen, aandacht voor welzijn en (de organisatie van) zorg in de wijken. Bij een deel van de aandachtsgroepen is sprake van kwetsbaarheid en/of onbegrepen gedrag. Dit vraagt in het bijzonder aandacht. Op meerdere plaatsen in het land wordt met nieuwe zorgmodellen geëxperimenteerd, zoals buurtzorgteams die naast de zorglevering nadruk leggen op aanwezigheid in de wijk/buurt en inzet op preventie en welzijn.

Mantelzorg onder druk, informele zorg belangrijker

Er is een groeiende erkenning van de belangrijke rol van mantelzorgers en informele zorgnetwerken. Tegelijkertijd daalt volgens de (demografische) prognoses het aantal mantelzorgers de komende decennia snel. Dat betekent dat in de toekomst een groter beroep gedaan zal worden op alle inwoners om bij te dragen in hun eigen omgeving aan het omzien naar elkaar, concreet helpen en signaleren richting professionele partijen. In het besef dat de samenleving niet maakbaar is, is dat een forse uitdaging. Vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties kunnen hierin een belangrijke rol spelen. Aandacht voor de rol, positie en een goede ondersteuning van vrijwilligers en het vrijwilligerswerk is daarmee essentieel.

Vernieuwing van de zorg

Goede, toegankelijke en betaalbare zorg staat onder druk. Zo blijft de zorgvraag en zorgzwaarte stijgen, waardoor de druk op het zorgpersoneel en de tekorten hierin toenemen. Bovendien is de toegankelijkheid van zorg en ondersteuning voor iedereen geen vanzelfsprekendheid, zeker voor mensen met (meerdere) kwetsbaarheden. Zorg moet meer 'met mensen' in plaats van 'voor mensen' worden georganiseerd om de kwaliteit en betaalbaarheid te kunnen waarborgen. Dit alles is aanleiding voor een Integraal Zorgakkoord (IZA), waarin de opgaven en acties hierop zijn benoemd. Concrete kansen zijn er ook bij (intensievere) inzet van innovatieve oplossingen en domotica. Zorg wordt de komende decennia, kortom, anders georganiseerd en meer en meer iets van ons allemaal.

3.2 Lokaal beeld wonen, welzijn en zorg

Vanuit de woonzorganalyse komt de lokale opgave voor Maassluis en Vlaardingen naar voren, zowel kwantitatief als kwalitatief. In deze paragraaf zijn de belangrijkste elementen uit de woonzorganalyse opgenomen.

3.2.1 Wat zien we om ons heen?

De lokale uitdagingen, gebaseerd op de woonzorganalyse, zijn hieronder opgebouwd vanuit een viertal 'pijlers' die samen de totale opgave omvatten:

1. Integrale volkshuisvesting

Ontwikkelingen als de stijgende levensverwachting, economische vraag naar arbeidskrachten uit het buitenland en een toename van kleine huishoudens maken dat het ook in Maassluis en Vlaardingen voor alle betrokkenen complex, zo niet onmogelijk is om binnen een redelijke termijn een geschikte woning te vinden. Dat geldt in de eerste plaats voor de reguliere woningzoekenden, zoals starters en studenten. De aandachtsgroepen waar deze visie zich op richt, kunnen veelal aanspraak maken op regelingen die hun wachttijd verkorten. Daarbij moet wel opgemerkt worden dat een nog kortere wachttijd vanuit het perspectief van de zorgorganisaties wenselijk is. Door de grote woningnood is dit echter in de praktijk niet mogelijk. Woningcorporaties zien de druk op plaatsingen via de urgentieregeling toenemen, met alle gevolgen van dien voor de reguliere woningzoekenden. Een continue spagaat met vele dilemma's hoe iedereen tijdig en passend te huisvesten is in de praktijk het gevolg.

De behoefte aan schaarse woningen en woonvormen raakt dus zeker ook de aandachtsgroepen binnen deze woonzorgvisie, waar op diverse vlakken sprake is van wachtlijsten voor zowel in- als uitstroom.

De maatschappelijke opvang zit overvol en de drempel voor instroom is daardoor steeds hoger geworden. Dit heeft ook effect op de kansen voor uitstroom, waarbij nog vaak specialistische en/of ambulante begeleiding nodig is. Zeker nu door de versterkte focus op extramuralisering deze mensen zoveel als mogelijk 'gewoon' in de wijken moeten wonen met de benodigde hulp, ondersteuning en begeleiding aan huis. Bij deze *verstopping* in de keten geldt wel dat de meeste partners kansen zien in het beter afstemmen van de diverse processen, goede overdracht

van cliënten etc. Het knelt in de keten, maar een deel van de oorzaken is kwalitatief op te lossen met betere samenwerking.

Een eigen woonplek, waar desgewenst begeleiding en zorg georganiseerd kunnen worden, is een randvoorwaarde voor bijvoorbeeld jongeren die uit een instelling komen of mensen die uitstromen uit een beschermde woonvorm om te groeien in zelfstandigheid en uiteindelijk weer volledig zelfstandig te kunnen wonen. Tegelijkertijd zien we dat een deel van de inwoners niet in staat is om in reguliere woningen een goede plek te vinden en mee te doen. Voor deze doelgroep is extra aandacht nodig.

Verder valt op dat nieuwe doelgroepen ontstaan, zoals de zogeheten 'economisch daklozen': inwoners waarbij een vaak ingrijpende gebeurtenis (zoals scheiding, ontslag of ruzie met ouders) zorgt voor dak- of thuisloosheid. Hoewel zij een acute woonvraag hebben door levensveranderende gebeurtenissen, is hier in het algemeen niet direct sprake van psychische problemen of verslaving. Hierdoor komen zij niet in aanmerking voor de maatschappelijke opvang of een urgentieregeling. Juist bij deze doelgroepen is het risico groot dat het niet hebben van een eigen woonplek tot problemen leidt op meerdere leefgebieden, zij dit niet zelf meer kunnen oplossen en hun zorgvraag toe zal nemen.

Al bovenstaande gaat in de kern over vragen als: wat kunnen we aan woningen bouwen, voor wie willen we bouwen en hoe verdelen we de bestaande (sociale) woningvoorraad? Daarbij is een belangrijk vraagstuk hoe we met elkaar de balans bewaken tussen de belangen van regulier woningzoekenden en die van de groeiende groep aandachtsgroepen.

2. Welzijn en zorg

We zien dat de basis van zorgzame gemeenschappen en van 'nabuurschap' afneemt. De gemiddelde wijk en de gemiddelde inwoner is nog niet voldoende toegerust om in een veranderde samenleving zijn of haar rol als sociaal vangnet te nemen, terwijl we door de schaarste die er is in de toekomst steeds minder kunnen verwachten van professionals en mantelzorgers. De toenemende menging in de wijken met soms kwetsbare inwoners vraagt brede acceptatie voor 'samenleven'. Tegelijkertijd is de kracht in en van de wijken essentieel om de veranderingen te kunnen faciliteren en voor te sorteren op de genoemde trends en ontwikkelingen.

De complexiteit en omvang van de zorgvraag neemt daarnaast toe. Mensen hebben steeds vaker problemen op meerdere leefgebieden, die elkaar ook nog eens (vaak negatief) beïnvloeden. Denk aan de mensen met een psychiatrische aandoening, die verslaafd raken, overlast veroorzaken en via deze weg uiteindelijk uit huis worden gezet. Zij belanden (als het lukt) vaak eerst in de maatschappelijke opvang en later in een Beschermd Wonen voorziening of via een urgentieregeling weer in een reguliere woning mét begeleiding. Het aantal ggz bedden is daarentegen sinds 2013 met $\frac{2}{3}$ afgenomen, wat de mogelijkheden beperkt voor inwoners die niet in aanmerking komen voor Beschermd Wonen. Bij een deel van de inwoners die behoren tot de aandachtsgroepen, zoals mensen met een verstandelijke beperking, groeit tevens de groep ouderen, ook omdat ouderdomsklachten als dementie al op jongere leeftijd voorkomen. De voorzieningen voor deze ouderen onder de aandachtsgroepen zijn beperkt in Maassluis en Vlaardingen.

In de transitie “van beschermd wonen naar beschermd thuis” wordt al enkele jaren gewerkt aan het door decentraliseren van de taken en financiering voor beschermd wonen naar individuele gemeenten. In lijn hiermee is ook het zogenoemde ‘woonplaatsbeginsel beschermd wonen’ opgesteld, waardoor het vaker mogelijk moet zijn om thuis of in de eigen woonplaats te blijven wonen, met ambulante ondersteuning. Deze ontwikkelingen worden naar alle waarschijnlijk per 1 januari 2025 formeel overheidsbeleid.

Juist bij de overgang van type wet en financiering³ of van de ene naar de andere zorgorganisatie (“overdrachtsmomenten”) zien we kwetsbaarheden. Daardoor kan bijvoorbeeld de ontvangen ondersteuning bij de overgang van een cliënt fors verminderen of raakt een cliënt zijn/haar vaste begeleider kwijt. Continuïteit van zorg in het belang van de cliënt staat daarmee onder druk en dergelijke mutaties voegen nieuwe stressfactoren toe aan een toch al kwetsbaar leven.

De samenhang van welzijns- en zorgvragen is groot en als daar een woonvraag bij komt is de oplossing allesbehalve eenvoudig. In de achterliggende jaren is een veelheid aan zorgvormen ontstaan, die heel veel mogelijkheden bieden richting de toekomst. Uitdaging is wel (zoals verwoord in het IZA) om passende zorgvormen méér in te zetten en niet-passende zorgvormen daadwerkelijk niet meer te leveren. Daarbij komt dat de complexiteit van de zorgvraag ook een beroep doet op de kennis en expertise van de zorgverleners. We signaleren in de praktijk hiaten in wat de betrokken (zorg-)medewerkers kunnen bieden ten opzichte van wat nodig is. Expertise op het gebied van psychische en psychosociale klachten is daarbij het meest essentieel.

3. Samenwerking en verbinding

Verbinding tussen de domeinen wonen, welzijn en zorg is (nog) geen vanzelfsprekendheid. De betrokken organisaties hebben onder meer te maken met diverse regio-indelingen en samenwerkingsverbanden, verschillende financieringsstromen, een andere ‘taal’ en andere perspectieven en belangen. Hoewel er regionaal en lokaal diverse overlegtafels zijn, blijken deze vaak sectoraal of op basis van één specifieke aandachtsgroep georganiseerd. De opgave is echter integraal en vraagt daarom juist integrale afstemming.

Onderlinge afstemming tussen de domeinen wordt nu vooral op casusniveau georganiseerd, bij incidenten en concrete knelpunten en is daardoor vaak reactief. In de praktijk blijkt elkaar zien en ontmoeten essentieel is om tot gezamenlijke verantwoordelijkheid en eigenaarschap te komen, van beleids- tot casusniveau. Dat geeft ook meer mogelijkheden om vanuit samenwerking te innoveren, te

experimenteren en nieuw aanbod te ontwikkelen.

Vanuit de woonzorganalyse komt ten slotte naar voren dat samenwerking rondom de cliënt tussen eigen netwerk, huisartsen, acute zorg, sociaal domein en ggz een belangrijk aandachtspunt is. De verbinding met zorgprofessionals in de eerste lijn en voor samenwerking van de eerste lijn met ander domeinen (sociaal domein, medisch-specialistische zorg en langdurige zorg), verdient dan ook inzet van alle

³ Veelvoorkomend zijn de overgang van cliënten van hulp of zorg vanuit de Wmo of Zorgverzekeringswet naar hulp of zorg uit de Wet langdurige zorg (Wlz) wanneer aan de criteria hiervoor wordt voldaan. Ook voor jongeren is dit een bekend obstakel, met name bij de overgang van hulp en ondersteuning via de Jeugdwet naar hulp of ondersteuning via de Wmo of Wlz.

betrokkenen, in het belang van de inwoner / cliënt waar partijen zich iedere dag voor inzetten. Daarbij geldt dat specialistisch aanbod niet goed lokaal georganiseerd kan worden en dus vraagt om goede afstemming en regionale samenwerking.

4. Inzicht en overzicht

Bij de afbakening voor deze woonzorgvisie zijn 17 aandachtsgroepen benoemd, die in meerdere of mindere mate aandacht vragen vanuit de integrale opgave voor wonen, welzijn en zorg. Ter voorbereiding op de vorming van deze visie is kwantitatief en kwalitatief inzicht verzameld over deze 17 specifieke aandachtsgroepen. Omdat veel partners zijn betrokken bij al deze aandachtsgroepen, is de informatie versnipperd. Daarbij is vaak sprake van diversiteit aan definities, wijze van tellen en actualiteit van de gegevens. Het vaststellen van het actueel beschikbaar aantal (tijdelijke) woningen voor de diverse aandachtsgroepen is bijvoorbeeld een bijzonder lastig eenduidig te beantwoorden vraag. Beelden verschillen bovendien, afhankelijk van het perspectief waaruit gegevens worden geduid.

Uit het ophalen en bespreken van deze data is helder geworden dat het complex is om goed inzicht te krijgen én behouden in de omvang en (kwalitatieve) aard van de aandachtsgroepen en de hierbij behorende opgaven. Zo is het niet eenvoudig om een goed zicht te verkrijgen op de wachtlijsten. Registratie van in- en uitstroom vindt niet op uniforme wijze plaats. Ook is op dit moment onvoldoende beeld bij de groep die zich wel meldt voor opname in de maatschappelijke opvang, maar niet wordt toegelaten; deze groep verdwijnt niet zelden uit beeld. Een deel van de daklozen blijft sowieso ‘verborgen’: zij melden zich niet aan voor de maatschappelijke opvang aangezien ze daarvoor niet in aanmerking komen en maken vooral gebruik van hun sociale netwerk om daar te verblijven. Dit geldt ook voor arbeidsmigranten; het aantal niet-geregistreerde arbeidsmigranten is waarschijnlijk enkele honderden per gemeente, maar exacte cijfers zijn hier niet van. Voor deze doelgroep geldt tevens dat de wet inzicht bemoeilijkt: deze personen kunnen niet in de Basisregistratie Personen (BRP) worden ingeschreven wanneer zij korter dan vier maanden in Nederland verblijven.

Ook in de samenwerking tussen partijen is behoefte aan meer in- en overzicht. Veel partijen weten maar heel beperkt welke organisaties bij welke aandachtsgroep betrokken zijn. Daarnaast is vaak onvoldoende beeld bij de aanwezigheid van hulp, ondersteuning, zorg en voorzieningen in de wijken, gecombineerd met het beeld van de verdeling van aandachtsgroepen over de wijken. Er is behoefte aan hulpmiddelen om de gezamenlijkheid en verbinding (opgave 3) te faciliteren, binnen de grenzen van de AVG.

Het lastig kunnen verzamelen en beschikbaar stellen van informatie maakt tot slot de monitoring van de ontwikkelingen, knelpunten en voortgang op doelen (als er al KPI's zijn benoemd) een uitdaging. De cijfers die er zijn, geven daardoor in de beleving van partners vaak een vertekend beeld. Op meerdere plekken in de keten is sprake van stagnatie, die hierdoor de aantallen beïnvloedt.

Samenvattend

Pijler	Belangrijkste uitdagingen
1. Integrale volkshuisvesting	<ul style="list-style-type: none"> • Zeer moeilijk om geschikte woning te vinden (regulier én aandachtsgroepen) • Druk op plaatsingen via urgentieregeling • Beperkte beschikbaarheid woningen om beweging (extramuralisering) te maken • Nieuwe doelgroepen, zoals economisch daklozen
2. Welzijn en zorg	<ul style="list-style-type: none"> • Basis van zorgzame gemeenschappen en ‘nabuurchap’ neemt af • Meer en zwaardere zorgvraag: verslaving en/of psychiatrische problematiek • Kwetsbaarheden voor inwoners / cliënten bij overgang van wet en financiering • Kennis en expertise op de werkvloer is een aandachtspunt

3. Samenwerking en verbinding	<ul style="list-style-type: none"> • Geen vanzelfsprekende verbinding tussen wonen, welzijn en zorg • Verschillende regio's, samenwerkingsverbanden, financieringen, taal, belangen, .. • Onderlinge afstemming met name op casusniveau en / of reactief • Samenwerking rondom "de cliënt" is belangrijk aandachtspunt (huisarts, ggz, sociaal domein etc.)
4. Inzicht en overzicht	<ul style="list-style-type: none"> • Van een deel van de aandachtsgroepen en voorzieningen is beperkt inzichtelijk over hoeveel mensen het gaat en wat de cijfers zijn qua actuele bezetting, wachtlijst, prognoses etc. • Informatie is versnipperd aanwezig en geeft door o.a. stagnaties in de keten een niet eenduidig c.q. vertekend beeld • Elkaar als partijen kunnen vinden én kennen (sociale kaart etc.) is aandachtspunt • Monitoring van en 'sturing' op ontwikkelingen is een uitdaging

3.2.2 Wat zijn de belangrijkste cijfers?

Op basis van het geschetste beeld van de situatie is in de analyse een uitwerking opgenomen van de cijfers per aandachtsgroep, inclusief knelpunten en ontwikkelingen. In deze analyse is eveneens een overzichtstabel gepresenteerd, die specificeert welke voorzieningen er zijn per aandachtsgroep en daarbij een kwalitatieve prognose bevat richting de toekomst. Hieronder is een infographic opgenomen, die deze informatie op een beknopte wijze samenvat en op hoofdlijnen inzicht geeft in de status en verwachting per aandachtsgroep.

Het is van belang een aantal leeswijzers te noemen als toelichting bij deze cijfers en prognoses.

- De cijfers zijn gespecificeerd voor Maassluis en Vlaarding. Waar dit niet mogelijk was, zijn deze op MVS-niveau gerapporteerd. Tenzij anders aangegeven, hebben de cijfers betrekking op het jaar 2022.
- De cijfers worden per voorziening bijgehouden en niet op unieke personen. Hoeveel unieke personen gebruik maken van de diverse voorzieningen, is uit deze cijfers dus niet op te maken.
- Niet ieder individu binnen de aandachtsgroepen heeft een woning nodig. Het aantal personen binnen een aandachtsgroep geeft daarom niet exact de behoefte aan woonruimte voor die aandachtsgroep aan. De personen binnen de aandachtsgroepen maken sowieso onderdeel uit van de woningzoekenden en vragen dus geen éxtra woningen; het gaat om beschikbaarstelling van woningen aan specifieke aandachtsgroepen, eventueel met urgentie.
- De omvang van de aandachtsgroepen wordt mede bepaald door het aanbod en de benutting van de voorzieningen. Als er een restrictie of toegangsdrempel aanwezig is voor bepaalde voorzieningen, heeft dit ook impact op de omvang van de aandachtsgroep.

Aandachtsgroep	Toelichting	Prognose
Inwoners zonder vaste verblijfplaats	Geen betrouwbare inschatting mogelijk	Toename Door nieuwe doelgroepen (als economisch daklozen en arbeidsmigranten zonder werk) neemt de omvang van deze groep toe.
Dakloze mensen met opvangvoorziening	<u>Alleenstaanden (De Elementen)</u> 28 reguliere plekken en 2 crisisplekken 58 personen <u>Gezinnen (Elckerlyc)</u> 10 crisiswoningen 59 personen 3 centraal onthaalwoningen 14 personen 10 begeleid wonenvoorzieningen 30 personen 10 pluswoningen* 18 personen *specifiek voor Vlaarding	Toename De druk op deze voorzieningen is hoog en het aantal personen binnen deze aandachtsgroep neemt toe. Op de langere termijn is het de wens om het aantal plekken af te bouwen, wanneer er andere passende oplossingen zijn ontwikkeld voor (een deel van) de doelgroep, zoals Housing First.
Mantelzorgverleners en -ontvangers	<u>Maassluis</u> Geschat aantal mantelzorgers: ± 10.000 (in 2020) Geregistreerd aantal mantelzorgers: 375	Toename Verwacht wordt dat de wachtlijsten/verhoogde toegangs-drempels in de zorg en de

	<u>Vlaardingen</u> Geschat aantal mantelzorgers: ± 22.000 (in 2020) Geregistreerd aantal mantelzorgers: 650	dubbele vergrijzing zullen toenemen. Dat leidt tot een toenemend beroep op mantelzorg(ers).
Inwoners met een beperking	<u>Maassluis</u> Indicaties verstandelijke beperking (VG): 224 Indicaties lichamelijke beperking (LG): 31 <u>Vlaardingen</u> Indicaties verstandelijke beperking (VG): 392 Indicaties lichamelijke beperking (LG): 74 <u>Betrokken zorgorganisaties</u> ASVZ, Fokuswonen, Ipse de Bruggen, Middin, Philadelphia en Stichting Herman Frantzenhuizen	Stabiel Het aantal cliënten binnen zowel verstandelijke als lichamelijke gehandicaptenzorg blijkt stabiel de achterliggende jaren.
Uittreedende sekswerkers	Geen relevante cijfers bekend op dit moment	Stabiel Voor zover bekend is er geen reden om aan te nemen dat het aantal personen binnen deze aandachtsgroep toe- of afneemt.
Uitstromers uit detentie	<u>Maassluis</u> Ca. 20 personen per jaar <u>Vlaardingen</u> Ca. 100 personen per jaar	Stabiel Geen redenen om groei of daling van deze groep te voorzien.
Jeugdhulp met verblijf (incl. jongeren 18 t/m 23 jaar)	<u>Maassluis</u> 70 personen, waarvan 40 pleegzorg, 10 gesloten plaatsing en 25 overig verblijf <u>Vlaardingen</u> 190 personen, waarvan 110 pleegzorg, 10 gezinsgericht, 10 gesloten plaatsing en 75 overig verblijf	Stabiel Uit de cijfers blijkt dat deze groep redelijk stabiel is over de jaren heen.
Slachtoffers huiselijk geweld of mensenhandel	<u>Maassluis</u> 275 meldingen Veilig Thuis <u>Vlaardingen</u> 687 meldingen Veilig Thuis <u>Voorzienen MVS</u> 2 woningen noodplek 32 personen 10 woningen opvang na huiselijk geweld 43 personen 10 woningen crisisopvang 7 trajecten ambulante begeleiding	Toename Uit de ontwikkeling van de cijfers in deze analyse blijkt een stijgende trend. Deze zal naar verwachting doorzetten.
Beschermde Wonen MVS (vanwege MVS samenwerking en centrumfunctie Vlaardingen ook Schiedam opgenomen)	<u>Maassluis</u> 13 personen met indicatie <u>Vlaardingen</u> 33 personen met indicatie <u>Schiedam</u> 67 personen met indicatie <u>Betrokken zorgorganisaties</u> Pameijer, Jados, Timon, Stoed, New Life Living, Pret in Herstel, Elckerlyc, Zero & Sano	Toename Er is in het algemeen een toename in het aantal mensen dat beschermd, beschut of begeleid moet wonen.
Wlz/ggz	<u>Maassluis</u> 75 indicaties GGZ wonen <u>Vlaardingen</u> 77 indicaties GGZ wonen <u>Landelijk</u> Stijging van 4.510 indicaties in 2019 naar 16.130 in 2021, met name door overgang Wmo naar Wlz	Toename De complexiteit van psychische problematiek neemt toe en daarmee het aantal mensen binnen deze aandachtsgroep.
Uitstromers uit instellingen voor klinische	<u>Maassluis</u> 11 cliënten ambulante via GGZ Delfland	Toename

ggz en forensische zorg	<u>Vlaardingen</u> 19 cliënten ambulant via GGZ Delfland	Ten gevolge van extramuralisering zal de uitstroom naar wonen met ambulante begeleiding toenemen.
Statushouders	<u>Taakstelling Maassluis</u> 2022 44 2023 64 1 ^e helft 2024 37 <u>Taakstelling Vlaardingen</u> 2022 94 2023 163 1 ^e helft 2024 79	Toename De asiel- en woonketen zit op het moment van schrijven zo vol dat de taakstelling zal toenemen in de komende tijd. Daarnaast is de internationale situatie dusdanig, dat in de komende jaren meer vluchtelingen worden verwacht.
Studenten	<u>Maassluis</u> 30 studentenwoningen in ontwikkeling (De Kade / het Van Gelderenterrein) <u>Vlaardingen</u> Ca. 95 tijdelijke woningen (District-U)	Toename Landelijke prognoses geven een stijgend tekort aan studentenhuysvesting aan in de komende jaren. Vlaardingen heeft ambitie om een studentenstad te worden, resulterend in behoefte aan studentenwoonruimte.
Arbeidsmigranten	<u>Maassluis</u> Geregistreerd: 1.206 in 2023 Niet-geregistreerd: schatting enkele honderden personen <u>Vlaardingen</u> Geregistreerd: 1.937 in 2023 Niet-geregistreerd: schatting 500-1.000 personen	Toename Het aantal arbeidsmigranten stijgt met een stabiel percentage over de jaren heen. De verwachting is dat hierin de komende jaren geen verandering zal optreden.
Woonwagendbewoners	<u>Maassluis</u> Kamp aan Dr. Albert Schweizerdreef <u>Vlaardingen</u> Kamp Holyweg	Stabiel Er wordt in beide gemeenten ingezet op het behoud van de bestaande voorraad.
Oekraïense vluchtelingen	<u>Maassluis</u> 122 personen Twee locaties <u>Vlaardingen</u> 1.000 – 1.100 personen Eén locatie met 387 tijdelijke woningen – regionale opvang M	Toename De nood blijft onverminderd hoog. Het aantal Oekraïense vluchtelingen neemt steeds toe en de verwachting is dat dat niet binnen afzienbare tijd gaat dalen.

4 Onze visie

De in hoofdstuk 3 geschetste trends en ontwikkelingen en lokale uitdagingen vragen om een integrale aanpak vanuit een gezamenlijke visie. Dit hoofdstuk verwoordt deze visie inclusief enkele randvoorwaarden en uitgangspunten. In het volgende hoofdstuk zijn de integrale opgaven als pijlers van deze visie verder uitgewerkt in ambities.

4.1 Overkoepelende ambitie

Er is sprake van een complexe maatschappelijke opgave, die de domeinen van wonen, welzijn en zorg raakt. Daarbij spreken we over een geheel van honderden inwoners vanuit de aandachtsgroepen, tientallen maatschappelijke partners, veel verschillende wetten en regels en landelijke crises die ook lokaal worden gevoeld.

Wat we in deze visie omschrijven, is daarom een **gezamenlijke visie die de gewenste beweging beschrijft en kader en houvast biedt voor alle betrokkenen**.

Wij zien een maatschappelijke opgave op het gebied van wonen, welzijn en zorg: het werken aan inclusieve wijken, waarin iedereen zoveel als mogelijk zelfstandig kan wonen en leven, met de benodigde voorzieningen in de nabijheid.

Vanuit integrale, domeinoverstijgende samenwerking werken we aan een mix van oplossingen voor wonen, welzijn en zorg die deze beweging mogelijk maken. Zo waarborgen we een zo veilig, toegankelijk en prettig mogelijke woonomgeving voor iedereen in Maassluis en Vlaardingen.

4.2 Ambitie op vier pijlers

Het hierboven beschreven 'hogere doel' is vertaald naar de vier pijlers onder deze visie, die naar voren zijn gekomen bij het lokale beeld rondom wonen, welzijn en zorg.

1. INTEGRALE VOLKS- HUISVESTING

We zorgen voor voldoende en passende woningen en/of woonvormen voor alle aandachtsgroepen, met een evenwichtige spreiding

Wij staan voor een inclusieve samenleving. Een veilige leefomgeving en stabiele huisvesting vormt de basis voor een gezond, productief en zinvol leven en het kunnen meedoen in de samenleving. Dit gunnen we iedereen. In Maassluis en Vlaardingen wonen en leven inwoners met of zonder hulpvraag op een prettige manier bij elkaar in leefbare en vitale wijken. Er is (ingezet op) voldoende, passend en gevarieerd woningaanbod en een evenwichtige spreiding van de aandachtsgroepen.

2. PASSENDE ZORG EN WELZIJN

We zorgen voor passende zorg en ondersteuning (welzijn) voor iedereen die dat nodig heeft, gericht op versterken van eigen kracht

We versterken in Maassluis en Vlaardingen de beweging 'naar de voorkant'; een transformatie waarbij eigen kracht en regie van inwoners (voor zover mogelijk) wordt versterkt, het netwerk wordt ingezet en we vanuit o.a. Positieve Gezondheid⁴ werken aan veerkrachtige inwoners en wijken. In 2030 hebben we toegankelijke en inclusieve wijken met de juiste voorzieningen en ontmoetingsplekken en een toekomstbestendige inrichting van welzijn en zorg.

⁴ *Positieve Gezondheid* is een brede benadering van gezondheid die zich richt op het welzijn en de veerkracht van individuen, waarbij niet alleen de afwezigheid van ziekte, maar ook het fysieke, mentale en sociale welbevinden en het vermogen om met uitdagingen om te gaan, centraal staan.

3. SAMENWERKING EN VERBINDING

We zorgen voor duurzame en domeinoverstijgende samenwerking op de gezamenlijke opgave

Alleen vanuit duurzame en domeinoverstijgende samenwerking is het mogelijk de complexe uitdagingen aan te pakken. We zorgen dat de visie en koers van deze woonzorgvisie breed worden gedragen bij partners die vanuit wonen, welzijn en zorg zijn betrokken bij de aandachtsgroepen. Voor deze opgave werken alle betrokken partijen intensief met elkaar samen, begrijpen elkaar en leren van elkaar. Denken en werken vanuit de cliënt staat daarbij centraal.

4. INZICHT EN OVERZICHT

We zorgen voor de juiste instrumenten voor monitoring en sturing om de samenwerking en afstemming te ondersteunen

Om onze inhoudelijke opgaven te bereiken is samenwerking en afstemming van groot belang. Om dit te kunnen doen is betere informatievoorziening en monitoring nodig. Uiterlijk in 2030 wordt daarom datagedreven samengewerkt rondom de aandachtsgroepen via uniforme definities en registraties en een gezamenlijk proces van dataverzameling en duiding. Dit bevordert de samenwerking, afstemming die nodig is om onze inhoudelijke opgaven te behalen.

4.3 Randvoorwaarden

Ten aanzien van de hierboven gedefinieerde visie en ambities gelden wel enkele randvoorwaarden.

Bij het werken aan de hierboven genoemde ambities moeten we realistisch zijn: niet alles is mogelijk! We hebben immers ook in Maassluis en Vlaardingen te maken met een schaarste aan woningen, ruimte voor woningontwikkeling, een schaarste aan zorgpersoneel en mantelzorgers en wettelijke regels en beperkingen. Bovendien is het niet mogelijk om voor iedereen een passende oplossing te vinden en het voor iedereen goed te doen; daar zullen we eerlijk over (moeten) zijn. Vanuit realisme en intensieve samenwerking is de grondhouding echter wel om steeds te zoeken naar wat wél kan.

Vanuit deze visie zetten we in op een beweging naar 'de voorkant': van zorgen naar welzijn, van intramuraal wonen naar zelfstandig in de wijken, van formele naar informele zorg en van maatwerkvoorzieningen naar algemene voorzieningen. Dat vraagt onder meer een zwaardere inzet vanuit welzijn, steviger netwerken en voorzieningen in de wijken en doorontwikkeling van ambulante zorgvormen. De financiering is daarbij versnipperd en complex. De betaalbaarheid van de opgave is daarmee een belangrijke randvoorwaarde in het zoeken naar oplossingen.

4.4 Uitgangspunten

Binnen het kader van de hiervoor geschetste randvoorwaarden werken we vanuit de volgende inhoudelijke uitgangspunten:

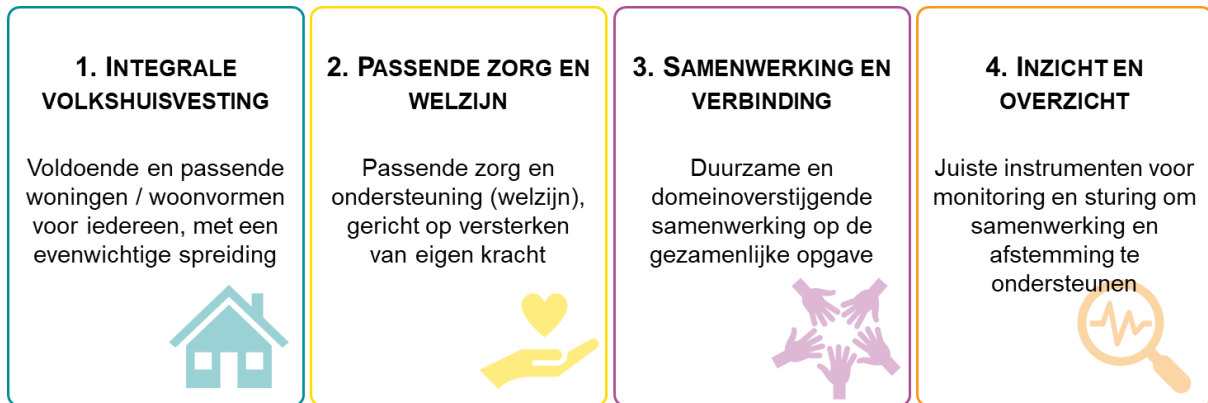
- 1) **Inclusieve, gemengde wijken en buurten.** We streven naar inclusieve wijken en buurten waar plek is voor de diverse aandachtsgroepen die in deze visie centraal staan. Dit vraagt om draagvlak en wederzijds begrip in die wijken. Voldoende ondersteuning van deze wijken en buurten via de inzet van de benodigde voorzieningen, activiteiten en zorg draagt bij aan dit wederzijdse begrip. Zo ook de inzet van alle betrokken partijen in de wijk om een gezonde balans te creëren en te bewaken in wijken en buurten.
- 2) **Mensgericht ontwikkelen.** We ontwikkelen mensgericht, ofwel: gedacht vanuit de inwoner en het (zorg)netwerk. We verdiepen ons in wat de inwoner wil en vandaaruit onderzoeken we wat hij/zij zelf kan en wat hij/zij nodig heeft van het eigen netwerk. Daarnaast kijken we hoe de gemeenten samen met partners - waar nodig - kunnen faciliteren. Daarbij zijn we ook eerlijk over wat niet haalbaar is.
- 3) **Wijkgericht werken.** Wat betreft demografische samenstelling, leefbaarheid en woonomgeving, aanwezigheid van voorzieningen en ontwikkelmogelijkheden is iedere wijk uniek. De ontwikkelingen laten zien dat het schaalniveau van buurten en wijken in de toekomst steeds

bepalender zijn zal. Uitgangspunt is daarom dat we bij de concretisering denken vanuit de wijken, zoals het versterken van wijknetwerken, het ontwikkelen van passende woon- en woonzorgconcepten en het (collectieve) aanbod van zorg en ondersteuning vanuit wijkfuncties.

- 4) **Collectief waar mogelijk, individueel waar moet.** Gezien de omvang van de opgave én de gegevens vanuit o.a. het zorggebruik, is helder dat we zoveel mogelijk moeten zoeken naar collectiviteit in de oplossingen, die bijdragen aan kostenreductie en ruimte bieden voor innovatie. Tegelijkertijd staan we voor individueel maatwerk qua zorg en ondersteuning waar dit moet.
- 5) **Effectiviteit en efficiëntie.** Met een toenemende vraag en afnemend aanbod aan woningen en personeel is het essentieel de effectiviteit en efficiëntie van voorzieningen, zorg, ondersteuning etc. te verhogen. Eén van de speerpunten hiervan is het - waar mogelijk - clusteren van woon- en zorgaanbod. Ook het inzetten op technologische mogelijkheden en domotica valt hieronder.

5 Wat betekent deze visie?

De in hoofdstuk 4 genoemde pijlers zijn in dit hoofdstuk geconcretiseerd en voorzien van doelstellingen op deze pijlers. Deze uitwerking vormt daarmee de opmaat naar het op te stellen uitvoeringsprogramma. Ook is in paragraaf 5.2 een uitwerking opgenomen van de van hieruit benodigde ontwikkelingen op de diverse aandachtsgroepen die binnen de scope van deze woonzorgvisie vallen.

5.1 Werken aan vier pijlers

In deze paragraaf is een nadere uitwerking gegeven van de vier pijlers onder de visie, met vertaling naar de ambities voor de komende jaren.

5.1.1 Pijler 1: Integrale volkshuisvesting

Deze pijler is gericht op het vraagstuk van de volkshuisvesting en kent dus met name een insteek vanuit de fysieke kant: de woning(bouw)behoeften en daaraan gerelateerde vraagstukken.

Vanuit de praktijk

Heleen is 26 jaar, heeft een moeilijke jeugd gehad. Haar ouders zijn gescheiden en zij groeide op in armoede in een gezin met 7 kinderen. Heleen is gediagnostiseerd met een zwaardere vorm van autisme. Zelfstandig wonen bleek moeilijk. Heleen heeft een tijdje gewoond in beschermde woonvorm. Dankzij goede hulp en passende medicijnen hebben haar begeleiders én Heleen zelf er op een gegeven moment vertrouwen in dat zij zelfstandig kan wonen. Helaas blijkt na een jaar dat zij overlast veroorzaakt in de buurt, zichzelf verwaarloost en pijn doet.

Mogelijke vragen bij deze pijler vanuit de casus:

- Wat is voor Heleen in haar situatie een goede woonvorm?
- Wat betekent het voor haar omgeving als Heleen op deze manier in de wijk blijft wonen?
- Blijft Heleen zelfstandig wonen met ambulante hulp of gaat ze terug naar een beschermde woonvorm?

Hoe gaan we hieraan werken?

We gaan allereerst concrete afspraken maken hoe we in alle wijken in Maassluis en Vlaardingen ruimte maken om mensen die een ondersteuningsvraag hebben te huisvesten met aandacht van vitaliteit en leefbaarheid in die wijken. Centrale vragen zijn: wat is mogelijk in een buurt of wijk en wat is nodig om aandachtsgroepen te huisvesten en het woongenot en de leefbaarheid voor inwoners te borgen?

Daarnaast willen we voldoende passende woningen of woonvormen creëren voor dat deel van de inwoners dat tijdelijk een alternatieve woonruimte of woonvorm nodig heeft. We onderzoeken daarvoor bijvoorbeeld de mogelijkheden voor inzet van flexwoningen en time-out voorzieningen. Ook betrekken we daarbij goede voorbeelden vanuit elders in het land. Specifieke aandacht is nodig voor (o.a.) inwoners in de leeftijd van 18 tot 23 jaar die uitstromen uit een jeugdhulpinstelling en aan zelfstandigheid willen werken, economisch daklozen en andere inwoners die door een schrijnende of plotseling onveilige thuissituatie tijdelijk onderdak nodig hebben. Ook voor het deel van onze inwoners waarvoor het niet haalbaar is om binnen dit aanbod een goede plek te vinden en vandaaruit mee te doen in de samenleving, onderzoeken we andere mogelijkheden. Voorbeelden van oplossingen waar we naar willen

kijken zijn het principe van 'housing first', kamers met kansen voor jongeren en woonvormen als *skaeve huse*. Te allen tijde geldt dat bij het (door)ontwikkelen van woonvormen ook samenwerking nodig is met zorg- en welzijnspartners, om te zorgen dat de benodigde begeleiding en zorg op de juiste wijze geleverd kan worden.

De schaarste aan bouwgrond, aan nieuwe en aan bestaande woningen willen we evenwichtig verdelen onder iedereen die een woning in Maassluis of Vlaardingen nodig heeft. Dit kunnen starters op de woningmarkt zijn die voor het eerst willen samenwonen, dit kan het gezin zijn dat uit zijn huidige woning 'groeit', dit kunnen senioren zijn die samen / geclusterd willen gaan wonen en dit kunnen ook de verschillende aandachtsgroepen zijn die centraal staan in deze visie en die behoefte hebben aan een eigen thuis of een gemeenschappelijke woonvoorziening die van essentieel belang is om zijn/haar leven weer goed op de rails te krijgen. De opgave voor aandachtsgroepen nemen we ook mee in de bouwagenda van de gemeenten, zodat ontwikkelaars hier rekening mee kunnen houden.

We zetten tevens in op het tijdig signaleren van (dreigende) dak- en thuisloosheid, in het bijzonder voor de 'nieuwe doelgroepen' zoals economisch daklozen, om toename van problematiek te voorkomen. Dit vraagt om goede signalering, maar ook maatwerk oplossingen voor dak- en thuisloosheid.

Maassluis en Vlaardingen willen gezamenlijk en in overleg met de relevante maatschappelijke partners afspraken maken hoe we kwantitatief en kwalitatief invulling gaan geven aan specifiek de huisvestingsbehoefte van de aandachtsgroepen die centraal staan in deze woonzorgvisie. Bij die afspraken hebben we als partijen tevens aandacht voor onder meer de woningvraag van andere woningzoekenden, voor de leefbaarheid en kwetsbaarheid in de wijken en voor de specifieke wensen (bouwkundig, omgeving, etc.) van de verschillende aandachtsgroepen.

Welke doelen stellen we?

In Maassluis en Vlaardingen gaan we aan de slag met de volkshuisvestingsopgave voor aandachtsgroepen. Daarbij formuleren we de volgende doelen:

1. We nemen bij ontwikkelingen de krachten en uitdagingen van de wijken als uitgangspunt en blijven ons zo inzetten voor woongenot en leefbaarheid in de wijken.
2. We werken aan het zoveel mogelijk voorkomen van problematiek op meerdere leefgebieden bij inwoners die hun woning kwijt raken, door het versterken van vroegsignalering en maatwerk oplossingen voor dak- en thuisloosheid.
3. We kwantificeren en kwalificeren de benodigde ontwikkeling van een flexibel en toekomstbestendig aanbod van passende woningen en woonvormen voor alle inwoners, met specifieke aandacht voor de diverse aandachtsgroepen.
4. We maken met buurgemeenten en in de woonregio duidelijke afspraken over de huisvestingsopgave voor aandachtsgroepen en een evenwichtige spreiding van aandachtsgroepen in de regio én lokaal binnen de diverse wijken.

5.1.2 Pijler 2: Passende zorg en welzijn

Deze pijler is met name gericht op de samenhang van zorg en welzijn, gericht op de uitdagingen en vraagstukken van de toekomst.

Vanuit de praktijk

Mogelijke vragen bij deze pijler vanuit de casus:

- Wat is er nodig aan voorzieningen in de buurt voor Heleen, zodat zij zelfstandig kan blijven wonen?
- Welke zorg en ondersteuning moet zij ontvangen? En hoe krijgen de zorgorganisaties dit geregeld?
- Hoe kun je als burens / buurt omzien naar mensen als Heleen? Wat kan 'nabuurchap' betekenen?
- Welke expertise van zorgprofessionals maar ook informele zorg (vrijwilligers) is dichtbij gewenst?

Hoe gaan we hieraan werken?

Doordat inwoners die behoren tot de aandachtsgroepen steeds vaker zelfstandig (moeten) wonen in de wijken, zien we dat passende zorg en ondersteuning in de wijken steeds belangrijker wordt. We gaan daarom intensiever werken aan de juiste voorzieningen in alle wijken, passend bij de lokale context. We denken aan inloopvoorzieningen, informatie- en loketfuncties en ontmoetingsmogelijkheden in gebouwen en in de openbare ruimte. Het hebben van een zinvolle dagbesteding is van grote waarde voor o.a. mensen met een beperking en psychiatrische problemen; we zorgen dat vraag en aanbod (in de wijken) hierbij steeds beter aansluiten. Heel veel is er al, maar kan beter worden benut.

We zetten daarnaast nog meer in op gemeenschapsvorming: wat kunnen buurtbewoners voor elkaar betekenen, welke voorzieningen en bewonersinitiatieven zijn er al en welke rol kunnen professionals in de wijk – breder dan zorg en welzijn – hierin vervullen? Onder meer zijn er kansen bij bepaalde ontmoetingsplekken in de buurt, waar mensen bij elkaar komen met gelijke interesses en doelen, zoals de sportclub of het wijkgebouw, waar menging van diverse bevolkingsgroepen het meest gemakkelijk tot stand komt.

We zetten in op meer verbinding tussen wonen, welzijn en zorg in de wijken. Expliciet richten we ons op (meer) inzet van outreachende hulpverlening⁵, voor goede (vroeg)signalering in de wijken en tijdige en goede begeleiding van inwoners naar de juiste ondersteuning. Inzet van ggz-organisaties in de wijken, via kennisoverdracht en/of als fysiek zichtbare schakel, zien we als een noodzakelijke stap bij het werken aan inclusieve, veilige en toegankelijke wijken. We streven naar warme overdracht en goede afstemming tussen woningcorporaties en zorgpartners en heldere afspraken en verwachtingen rondom 'waakvlamconstructies' vanuit de zorg en ondersteuning. Dit is zeker van belang wanneer woonzorgcontracten overgaan in reguliere huurovereenkomsten. Woningen die als zorgwoningen zijn gelabeld moeten bovendien goed gepositioneerd zijn in de wijken om de nabijheid vanuit de zorg en ondersteuning te kunnen waarborgen.. Ook zetten we verder in op de ontwikkeling van zorg en voorzieningen voor inwoners uit de aandachtsgroepen die met ouderdomsklachten te maken krijgen. Samenwerking met de lokale ouderenzorgorganisaties is hierin belangrijk.

Tot slot betekent de beweging naar de wijken vanuit de aandachtsgroepen dat ontwikkeling nodig is van de kennis en competenties in de diverse rollen van ondersteuning, begeleiding en zorg. Steeds meer zal sprake zijn van ambulante dienstverlening met ruimte voor maatwerk. Het vraagt ook om goede samenwerking tussen de partners die bij zorg en ondersteuning betrokken zijn (pijl 3).

Welke doelen stellen we?

In Maassluis en Vlaardingen gaan we aan de slag met het doorontwikkelen van passende zorg en welzijn, in samenhang. Daarbij formuleren we de volgende doelen:

1. We onderzoeken hoe we de komende jaren de basisinfrastructuur, die nodig is voor vitale wijken, kunnen versterken via o.a. welzijns- en opbouwwerk.
2. We werken aan een toekomstbestendige inrichting van zorg en ondersteuning, door ambulante dienstverlening verder te ontwikkelen met ruimte voor maatwerk.
3. We investeren in benodigde kennis en competenties bij alle organisaties en medewerkers die – ieder vanuit eigen rol – bij de diverse aandachtsgroepen zijn betrokken.

⁵ Bij *outreachende hulpverlening* zoeken hulpverleners actief de gemeenschap op om mensen te bereiken die moeilijk toegang hebben tot traditionele hulpverlening, met als doel hen te ondersteunen en te begeleiden bij hun behoeften en uitdagingen.

5.1.3 Pijler 3: Samenwerking en verbinding

Deze pijler is met name gericht op samenwerking tussen de domeinen van wonen, welzijn en zorg op alle niveaus.

Vanuit de praktijk

Mogelijke vragen bij deze pijler vanuit de casus:

- Welke partners zijn nodig om oplossingen te vinden voor de situatie van Heleen?
- Hoe voorkomen we dat Heleen uit huis wordt gezet en haar leven in een neerwaartse spiraal komt?
- Welke onderlinge afspraken zijn nodig en mogelijk over o.a. instroom en begeleiding?

Hoe gaan we hieraan werken?

We versterken de ketensamenwerking, met meer verbinding tussen de domeinen van wonen, welzijn en zorg enerzijds en een integrale benadering voor de aandachtsgroepen anderzijds. Intensiever met elkaar optrekken op strategisch, tactisch en operationeel niveau is randvoorwaarde om de passende antwoorden te vinden op de uitdagingen. Kern daarbij is elkaar goed te begrijpen, elkaars taal en wereld beter te leren kennen en actief van elkaar te leren. Denken en werken vanuit de cliënt en context staat centraal.

Samenwerkende partners dagen elkaar uit tot het (gezamenlijk) ontwikkelen en/of toepassen van nieuwe technologie en innovatieve oplossingen. Ook gaan we de werkprocessen beter op elkaar afstemmen en optimaliseren en – bijvoorbeeld door cliëntreizen in beeld te brengen – de meest voorkomende knelpunten⁶ bij in-,

door- en uitstroom in de praktijk met elkaar adequaat oplossen. Het ‘elkaar kennen’ en ‘van en met elkaar leren’ zetten we om in vaste momenten van onderlinge afstemming en korte lijnen tussen betrokken organisaties. Bovendien maken partijen samen heldere escalatieafspraken om complexe casuïstiek waar nodig integraal te kunnen oppakken en daarin tot een doorbraak te kunnen komen. We zorgen dat de wijkteams nog beter op de hoogte zijn van de ontwikkelingen en daarbij behorende vraagstukken en de weg weten naar de juiste zorgorganisatie en passende mogelijkheden.

In het belang van de cliënt willen we bij samenwerking tussen organisaties de hulpvraag en niet de financiering leidend laten zijn om tot passende oplossingen te komen. Dat betekent dat we inzetten op een houding waarbij, binnen de juridische mogelijkheden, gezocht wordt naar wat wél kan. Om dit te bereiken, gaan we werken aan het onderlinge vertrouwen, transparantie en de bereidheid over de eigen schaduw heen te stappen. Ook gaan we actief in gesprek met financiers (zorgkantoren, zorgverzekeraars) over inhoudelijke behoeften en financiële mogelijkheden. De Wet Domeinoverstijgende Samenwerking (DOS) draagt vanaf 2024 bij aan uitbreiding van het instrumentarium hiervoor.

Welke doelen stellen we?

In Maassluis en Vlaardingens gaan we aan de slag met het verbeteren van de onderlinge verbinding en samenwerking tussen partners op het gebied van wonen, welzijn en zorg voor aandachtsgroepen. Daarbij formuleren we de volgende doelen:

1. We zorgen dat de visie en koers van deze woonzorgvisie breed gedragen worden bij partners in de samenleving, die vanuit wonen, welzijn of zorg zijn betrokken bij de aandachtsgroepen.
2. We versterken de ketensamenwerking vanuit ‘de cliënt centraal’ over de domeinen van wonen, welzijn en zorg op strategisch, tactisch en operationeel niveau.
3. We werken aan een samenwerkingsklimaat, waarbij voor betrokken partners de cliënt met zijn/haar hulpvraag centraal staat om tot (maatwerk)oplossingen te komen en niet de (on)mogelijkheden van eigen organisatie en/of financiering.
4. We volgen actief de ontwikkelingen voor (domeinoverstijgende) financiering en samenwerking voor de aandachtsgroepen en vertalen dit gezamenlijk naar regionale en/of lokale afspraken.

⁶ Deze knelpunten zijn benoemd in de woonzorganalyse.

5.1.4 Pijler 4: Inzicht en overzicht

Deze pijler is met name gericht op de ondersteuning van samenwerking, op het samen kunnen monitoren van en sturen op de opgave.

Vanuit de praktijk

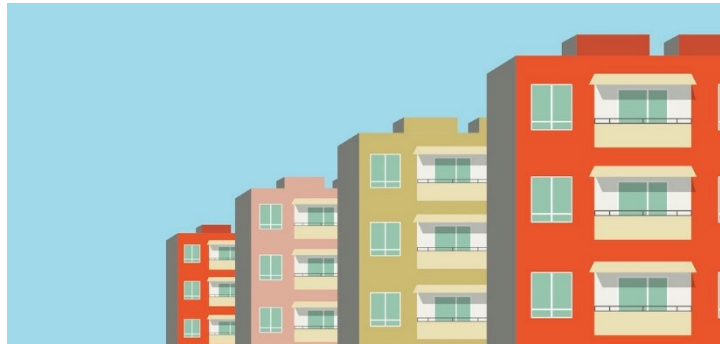
Mogelijke vragen bij deze pijler vanuit de casus:

- Waar is nú een plek voor Heleen, mocht zij toch een andere woning moeten betrekken?
- Hoeveel overlast is er eigenlijk in de buurt waar Heleen woont?

Hoe gaan we hieraan werken?

Samenwerking rondom de inhoudelijke opgaven vraagt om goede ondersteuning. Om de inhoudelijke opgaven te bereiken, gaan we in Maassluis en Vlaardingen, samen met partners, daarom inzetten op een betere informatievoorziening. Zo zal – in lijn met de regiovisie BWMOVO – worden ingezet op verbetering van de wachtlijsten. Dit geldt voor zowel wachtlijsten voor woningen als wachtlijsten voor bepaalde zorg waar eventueel een woonplek aan gekoppeld is. Ook gaan we actief werken aan integrale informatievoorziening rondom de vraag én het aanbod aan woningen voor – in de basis – alle aandachtsgroepen⁷.

Om de kennis van de wijken in Maassluis en Vlaardingen te vergroten, gaan we de data die er is gebruiken om tot een goed beeld van de wijken te komen, waarin de spreiding van de aandachtsgroepen actueel in beeld is, maar ook zicht is op de voorzieningen en het gebruik daarvan. Op termijn voegen we daar ook informatie aan toe vanuit het veiligheidsdomein, bijvoorbeeld van (woon)overlast of andere incidenten. Om te faciliteren dat partners in onze steden elkaar weten te vinden en op wijkniveau actiever kunnen samenwerken, ontwikkelen we per gemeente een sociale kaart.

We zetten ten slotte in op meer datagebreven (samen)werken rondom de aandachtsgroepen. Naast het ontwikkelen van de benodigde instrumentaria betekent dit ook samen met de betrokken partners in de gemeenten afspraken maken over onder meer een uniforme wijze van registratie op in-, door- en uitstroom en het hanteren van dezelfde definities om gegevens uit diverse bronnen samen te brengen. Bij de vertaling van deze woonzorgvisie naar een uitvoeringsprogramma definiëren we bovendien een set van meetindicatoren (KPI's) waarop partijen gezamenlijk actief gaan sturen. Om dit goed te organiseren, richten we een gezamenlijk proces in van zowel dataverzameling als -duiding. Daarbij gaan we tellen én vertellen: we verzamelen ook de verhalen uit de praktijk als kwalitatieve input voor dit proces. Zo faciliteren we in de toekomst het samen werken aan de juiste dingen en het gesprek hierover op strategisch, tactisch en operationeel niveau.

⁷ Bij nadere uitwerking kan worden gekozen dit instrumentarium te beperken tot een deel van de aandachtsgroepen, bijvoorbeeld omdat aparte (landelijke of regionale) monitoring plaatsvindt voor één of meer aandachtsgroepen.

Welke doelen stellen we?

In Maassluis en Vlaardingen gaan we aan de slag met het vergroten van het inzicht en overzicht op wonen, welzijn en zorg voor aandachtsgroepen. Daarbij formuleren we de volgende doelen:

1. We werken met de bij de aandachtsgroepen betrokken partners samen aan het verbeteren van de informatievoorziening. In het bijzonder richten we ons op het vergroten van actueel zicht op de wachtlijsten (voor zowel wonen als zorg) en actueel zicht op vraag en aanbod aan woningen voor de aandachtsgroepen.
2. We ontwikkelen het benodigde instrumentarium om meer grip te krijgen op de actuele vraagstukken: wijkprofielen om beter zicht te krijgen op de diverse wijken en een sociale kaart om de samenwerking tussen partners in de wijken te faciliteren en stimuleren.
3. We ontwikkelen datagedreven werken rondom de aandachtsgroepen en werken daarvoor aan uniforme definities en registraties, gezamenlijke duiding en toepassing op strategisch, tactisch en operationeel niveau.

5.2 Ontwikkeling op aandachtsgroepen

Zoals bij de afbakening in het begin van deze woonzorgvisie benoemd, richten we ons in deze woonzorgvisie op een groot en divers aantal aandachtsgroepen. De visie (hoofdstuk 4) en de vier pijlers verwoorden de koers van Maassluis en Vlaardingen op deze opgave. In deze paragraaf volgen tot slot enkele samenvattende en richtinggevende uitspraken voor de vier eerder benoemde categorieën inwoners binnen de aandachtsgroepen.

5.2.1 Dak- en thuisloze mensen

Voor de aandachtsgroepen onder 'dak- en thuisloze mensen' betekent deze visie, samen met de richting in de Regiovisie BWMOVO, het volgende:

- De toegang (met bijbehorende eisen) tot de maatschappelijke opvang en vrouwenopvang moeten worden herzien en er zullen producten moeten worden toegevoegd aan het aanbod die nu nog niet bestaan (denk hierbij bijvoorbeeld aan housing first). Daarbij gaan we bij de toegang inzetten op een verbeterde registratie.
- Door meer in te zetten op vroegsignalering en preventie en hierin alternatieve mogelijkheden te verkennen worden inwoners eerder naar (algemene) voorzieningen verwezen waar zij met hun hulpvraag aan de slag kunnen.
- De zogeheten 'economisch daklozen' (ook wel genoemd: spoedzoekers) vallen vaak tussen wal en schip, maar vragen wel onze aandacht en prioriteit. In de uitwerking van het beleid voor deze groep inwoners zullen we de mogelijkheden en ervaringen rondom de maatwerk- en pauzewoningen in Maassluis en het zogenoemde 'Maatwerkoverleg', waarbij mensen direct bemiddeld kunnen worden naar een woning in de reguliere woningvoorraad⁸, meenemen als oplossingsrichting. Ook kijken we naar 'best practices' van elders in het land.
- Er zijn verschillende woonoplossingen die een tijdelijke uitkomst kunnen bieden voor deze aandachtsgroep in onze gemeenten. Concreet denken we daarbij aan potentiële slooppanden en flexwoningen. In lijn met de ontwikkeling van wet- en regelgeving onderzoeken we wat de (meest) passende mogelijkheden zijn.

5.2.2 Mensen met een sociale en/of medische urgentie

Voor de aandachtsgroepen onder 'mensen met een sociale en/of medische urgentie' betekent deze visie het volgende:

- Voor onze inwoners met een verstandelijke beperking die intramuraal of extramuraal wonen, gaan we onderzoeken wat het gewenste woon- en voorzieningenniveau in de eigen regio is voor met name de ouderen onder deze groep, die in aantal flink toenemen.

⁸ Dit kan een reguliere woning zijn die vrijkomt. Daarnaast zijn er een aantal woningen die standaard als pauzewoning worden gebruikt die al uit het reguliere woningaanbod zijn onttrokken.

- Ook bij deze doelgroep zien we, door het Rijksbeleid gericht op scheiden van wonen en zorg en ook toenemende behoefte een keuzevrijheid, een beweging naar zo veel mogelijk zelfstandig in de wijk, al dan niet in geclusterde vorm. Bij de verdere kwantificering van de woonvraag zullen we expliciet in beeld brengen wat de verwachte ontwikkeling is van de aandachtsgroepen en welke woonvraag, type woning etc. voor hen van toepassing is.
- Als gemeenten onderkennen we de ruimtelijke hindernissen die er nu zijn om tijdig te kunnen anticiperen op goede, informele ondersteuning van de aandachtsgroepen die centraal staan in deze woonzorgvisie (en in onze eigen, lokale woonzorgvisies voor ouderen). We gaan dan ook aan de slag om in het uitvoeringsprogramma van deze woonzorgvisie gezamenlijk de mogelijkheden verkennen om woonbeleid te ontwikkelen dat faciliterend werkt aan de groeiende behoefte aan mantelzorg. Een voorbeeld hiervan is een onderzoek naar de mogelijkheid om pré-mantelzorgwoningen in te zetten ter ondersteuning van de mantelzorgverleners en -vragers.

5.2.3 (Uitstromers uit) een intramurale voorziening

Voor de aandachtsgroepen onder '(uitstromers uit) een intramurale voorziening' betekent deze visie het volgende:

- Om de beweging "van beschermd wonen naar beschermd thuis" te kunnen maken, is in de Regiovisie BWMOVO (2024) opgenomen wat nodig is in Maassluis en Vlaardingen. Kern van de inhoudelijke visie is dat gemeenten en andere partijen toewerken naar sociale inclusie voor iedereen. Dit houdt in dat begeleiding en ondersteuning zoveel mogelijk moet gebeuren in 'gewone' woningen en wijken, in de eigen sociale omgeving van mensen, en gericht moet zijn op herstel en zelfredzaamheid. Tegelijkertijd blijft intramurale capaciteit nodig, zeker ook gezien de toenemende complexiteit. Een juiste balans hierin is essentieel.
- De overgang voor jongeren om vanuit jeugdhulp met verblijf de stap naar zelfstandig wonen met (eventueel) ambulante begeleiding te maken, heeft vanuit deze visie onze bijzondere aandacht. In nauwe samenspraak met het netwerk 'Opgroeien naar volwassenheid' in MVS-verband onderzoeken we de mogelijkheden voor creatieve, betaalbare woonoplossingen zoals 'Kamers met aandacht' en de benodigde verbinding daarbij van welzijn en zorg.

5.3 Overige aandachtsgroepen

5.3.1 Statushouders

Voor de aandachtsgroep 'statushouders' betekent deze visie het volgende:

- We voeren de wettelijke taak uit van het huisvesten, ondersteunen en begeleiden van statushouders. Deze activiteiten worden in de komende jaren gecontinueerd. Daarbij hebben we oog voor de toekomstige, definitieve gezinssamenstelling van de statushouders. Ook worden eventuele aanpassingen van wet- en regelgeving gevolgd en waar nodig doorgevoerd.
- We agenderen de huisvesting van statushouders regionaal, om op die manier naleving van ieders taakstelling te blijven bepleiten.
- We streven bij het uitvoeren van onze wettelijke taakstelling naar een zo goed mogelijke balans tussen de huisvesting van deze (en andere aandachtsgroepen) en de vraag vanuit reguliere woningzoekenden.

5.3.2 Studenten

Voor de aandachtsgroep 'studenten' betekent deze visie het volgende:

- Gemeente Vlaardingen zet in op het aantrekken van studenten door te focussen op twee belangrijke kennisclusters in de regio. Op die manier probeert Vlaardingen het doel van het worden van een MBO-stad na te streven.
- We realiseren woonruimte op locaties die betaalbaar en goed bereikbaar zijn, met name met het openbaar vervoer. Daarbij onderzoeken we woonconcepten als 'Friends-woningen' of nieuwe trends als 'hospita-verhuur' en bezien we waar de bestaande woningvoorraad kansen biedt.
- Als gemeenten streven we ernaar afgestudeerden zoveel als mogelijk in de regio te houden.

5.3.3 Arbeidsmigranten

Voor de aandachtsgroep 'arbeidsmigranten' betekent deze visie het volgende:

- In Vlaardingen centreren we de huisvesting van tijdelijke arbeidsmigranten zoveel mogelijk en borgen dat hen de benodigde ondersteuning wordt gegeven en uitbuiting wordt tegengegaan. Hierover zijn in Vlaardingen reeds afspraken gemaakt in een convenant tussen verschillende betrokken partijen. In Maassluis is juist sprake van spreiding door de stad.
- We onderzoeken daarbij welke initiatieven voor goed-gereguleerde short-stay woonruimte mogelijk gemaakt kunnen worden vanuit de behoefte voor passende huisvesting.
- De gemeente Vlaardingen zet in op de mogelijkheden die de 'Wet Goed Verhuurderschap' biedt door te onderzoeken in welke mate de reguliere verhuurdersvergunning en de verhuurdersvergunning arbeidsmigranten toegepast kunnen worden. Daarbij continueert Vlaardingen de rol van het 'Interventieteam Vlaardingen' met alle disciplines die daarbij horen. De gemeente Maassluis zet de ervaring van de Wet goed verhuurderschap en de ervaren (woonoverlast-)problematiek met arbeidsmigranten naast de beschikbare instrumenten, waaronder de optionele vergunningsmogelijkheden. Hierbij wordt onderzocht of de Vergunning verblijfsruimte arbeidsmigranten van toegevoegde waarde is.
- We streven naar een zo goed mogelijk zicht op de aantallen arbeidsmigranten in beide gemeenten, om op die manier gericht te kunnen sturen. Daarbij onderzoeken we welke data we hiervoor kunnen en mogen gebruiken. Dit met het doel om in de gehele regio het goede gesprek over huisvesting van (tijdelijke) arbeidsmigranten te kunnen voeren.

5.3.4 Woonwagenbewoners

Voor de aandachtsgroep 'woonwagenbewoners' betekent deze visie het volgende:

- We voorzien in woonwagenstandplaatsen voor deze doelgroep. Hiermee geven we ruimte aan de woonwagencultuur en specifieke woonwens van deze aandachtsgroep. Concreet bieden we op de locaties Dr. Albert Schweitzerdreef (Maassluis) en Holyweg (Vlaardingen) standplaatsen. Deze plaatsen voorzien in de behoefte en woonwensen die er in onze gemeenten zijn van woonwagenbewoners. We behouden de huidige standplaatsen, zolang de behoefte blijft bestaan (uitzonderlijke omstandigheden buiten beschouwing gelaten).
- We verdelen, in regionaal verband, vrijkomende woonwagenstandplaatsen op een manier die zo veel als mogelijk recht doet aan de wens van deze aandachtsgroep om in familieverband te leven. In de Verordening Woonruimtebemiddeling regio Rotterdam 2020 (regionale huisvestingsverordening) staan de 'spelregels' gedefinieerd voor deze verdeling van woonwagenstandplaatsen. In lokale beleidsregels specificeren we deze verdeling nader.

5.3.5 Oekraïense vluchtelingen

Voor de aandachtsgroep 'Oekraïense vluchtelingen' betekent deze visie het volgende:

- We continueren de geboden huisvesting en ondersteuning in Maassluis aan de Weverskade en andere kleine locaties. Hetzelfde geldt voor Vlaardingen, de wijk Mrija, wat een regionale opvang betreft die tot en met juni 2026 in Vlaardingen is gesitueerd. We monitoren uiteraard de nationale en internationale ontwikkelingen.
- De ondersteuning (op alle leefgebieden, niet alleen huisvesting) die we nu geven wordt in de loop van de tijd aangepast naar de dan bestaande behoefte. De regionale coördinatie (VRR gebied) is in handen van de Regionale Regietafel. Ambtelijk is het in handen van de regionale Taskforce.
- We denken actief na over toekomstige regionale huisvesting van deze vluchtelingen ('exitstrategie'), lettend op nationale en internationale regelgeving en de voortgang van de oorlog.
- We zetten ook bij deze aandachtsgroep in op vroegsignalering van eventuele problematiek, vanwege de vaak tragische omstandigheden waarmee zij te maken hebben, en ondernemen waar nodig snel actie.

6 Van visie naar uitvoering

Aan deze woonzorgvisie liggen vele gesprekken, bijeenkomsten, discussies en analyses ten grondslag met maatschappelijke partners in Maassluis en Vlaardingen. Dit traject is bijzonder waardevol om elkaar als organisaties te leren kennen en de opgave vanuit diverse perspectieven te benaderen.

Nu ligt er een eerste gezamenlijk product: een visie. Dit is een belangrijk gemeenschappelijk kader en houvast voor het denken over en werken aan de opgave voor wonen, welzijn en zorg. Deze raakt de aandachtsgroepen die zijn benoemd onder 'afbakening' in hoofdstuk 2, maar ook aan de doelgroep ouderen waarvoor in Maassluis en Vlaardingen separaat een woonzorgvisie is opgesteld. Het is cruciaal elkaar als gemeente en maatschappelijk partners vast te houden en vanuit die gezamenlijkheid concrete ontwikkelstappen te zetten. Zodat de visie ook daadwerkelijk leidt tot concrete verbeteringen en oplossingen waar de samenleving behoefte aan heeft!

6.1 Uitvoeringsprogramma

Om van idee en visie naar realisatie te komen, stellen we op basis van de woonzorgvisie, met onderbouwing van de input in de woonzorganalyse, een concreet uitvoeringsprogramma op met handelingsperspectief voor de komende jaren. Vanuit de visie en doelstellingen in dit document vindt verdere operationalisering plaats in dit uitvoeringsprogramma.

Op basis van de opgave definiëren we voor de vier pijlers concrete activiteiten en resultaten met een heldere prioritering. Ook geeft het uitvoeringsprogramma nadere invulling aan de kwantificering van de doelen en de verantwoordelijkheden van de betrokken partners ("wie doet wat"). Daarnaast zal in het uitvoeringsprogramma aandacht worden besteed aan de monitoring van de voortgang en het meten van resultaten en (financiële) effecten.

De uitvoering vindt plaats in fasen; niet alles kan tegelijk worden opgepakt. We zorgen daarom in 2024 voor een haalbaar uitvoeringsprogramma voor een overzichtelijke periode (bijvoorbeeld t/m 2027) om samen te kunnen werken aan de eerste stappen in de gewenste beweging. We voorzien daarbij allereerst het werken aan het kwalitatief oplossen van de bestaande knelpunten en beter zicht krijgen op de zuiver benodigde woningen en woonoplossingen op kortere en langere termijn. Bij de uitwerking van dit uitvoeringsprogramma wordt nadrukkelijk afstemming gezocht op MVS-niveau (met onder andere de uitvoeringsplannen van de Regiovisie BWMOVO), ook stemmen we – waar nodig – af in de woonregio Rotterdam en/of zorgregio WSD.

6.2 Duurzame domeinoverstijgende afstemming

Zowel voor de aandachtsgroepen (die onderdeel uitmaken van de scope van deze woonzorgvisie) als voor de doelgroep ouderen (separaat opgepakt in beide gemeenten) is integrale afstemming, monitoring en sturing van groot belang. Daarom worden zowel op ambtelijk als bestuurlijk niveau 'netwerken' ingericht om vertegenwoordigers uit de verschillende domeinen samen te brengen.

In deze netwerken stemmen partijen ontwikkelingen met elkaar af. Daarnaast bespreken zij de voortgang van het uitvoeringsprogramma. Vanuit het platform ondernemen deelnemers waar nodig actie om maatschappelijke organisaties en inwoners te stimuleren en motiveren om met nieuwe oplossingen en initiatieven te komen. Daarbij geldt nadrukkelijk dat ook kleinschalige projecten die bijdragen aan de doelstellingen in de buurten en wijken van Maassluis en Vlaardingen op steun kunnen rekenen en worden aangemoedigd. Daarnaast zorgen we voor verbinding met de lokale werkprocessen en overlegtafels waar nieuwe kansrijke initiatieven op wenselijkheid worden getoetst aan de hand van bestaande gemeentelijke beleidskaders.

Zowel in Vlaardingen als in Maassluis is, onder regie van de gemeente, een lokaal platform opgezet rondom wonen, welzijn en zorg voor ouderen op zowel ambtelijk als bestuurlijk niveau. Bij verdere vormgeving van de governance zal worden bekeken of het mogelijk is de diverse aan elkaar rakende platforms en netwerken samen te brengen.

6.3 Rollen en verantwoordelijkheden

Bij deze opgave zijn veel partijen betrokken. Wie gaat nu waarover en wat mogen we dan van elkaar verwachten?

De gemeenteraden van de gemeenten Maassluis en Vlaardingen stellen deze woonzorgvisie vast als overkoepelend kader. Vanwege haar verantwoordelijkheid voor de domeinen wonen, zorg en welzijn (sociaal domein) en gebiedsontwikkeling heeft de gemeente een regisserende rol op de totstandkoming van het uitvoeringsprogramma en de vormgeving van de benodigde netwerken. Formele besluitvorming in het kader van dit programma vindt plaats via de gemeentelijke procedures via het College van B&W en de gemeenteraad. Het college van B&W informeert de gemeenteraad jaarlijks over effectiviteit en efficiency van het uitvoeringsprogramma, waarbij wordt ingegaan op de geformuleerde doelen, activiteiten en resultaten. Op deze wijze borgen we bovendien de democratische legitimiteit.

Op hoofdlijnen onderkennen we daarnaast de volgende verantwoordelijkheden:

- Gemeenten Maassluis en Vlaardingen
 - a. Regie voeren op de samenwerking van partijen in deze opgave en de voortgang van het uitvoeringsprogramma;
 - b. Zorgen voor interne regie en samenhang op de onderdelen die raken aan het realiseren van de woonzorgvisie;
 - c. Borgen van afspraken in prestatieafspraken en subsidiebeschikkingen;
 - d. Toetsen van nieuwe initiatieven op de sociale en fysieke intaketafel volgens de kaders van de woonzorgvisie;
 - e. Regierol, dan wel faciliterende rol, om binnen het woningbouwprogramma voldoende nieuwbouw voor de aandachtsgroepen te realiseren;
 - f. Zorgdragen voor borging van de afspraken binnen gebiedsontwikkeling;
 - g. Voortouw nemen bij het geschikt maken van de fysieke woonomgeving;
 - h. (Mede)financier van (experimentele) woonzorgvormen, projectondersteuning en inwonersinitiatieven.
- Woningcorporaties
 - a. Beschikbaar stellen / realiseren van benodigde passende en betaalbare woningen en woonvormen voor de aandachtsgroepen, in de bestaande voorraad en eventueel nieuwbouw;
 - b. Vanuit eigen rol en samen met gemeente en zorg- en welzijnsorganisaties bijdragen aan leefbaarheid en aantrekkelijkheid van de wooncomplexen voor de aandachtsgroepen en de leefomgeving / buurten;
 - c. Signaleren m.b.t. leefbaarheid en behoeften voor welzijn en zorg;
 - d. Uitwisselen van data ten behoeve van monitoring en sturing, binnen de grenzen van de AVG;
 - e. Actief betrekken van zorg- en welzijnspartners en ouderen bij het realiseren van (nieuwe) woningen en woonvormen voor de aandachtsgroepen.
- Zorgorganisaties
 - a. Begeleiden van cliënten met oog voor en inzet van de leefomgeving / buurt;
 - b. Samen optrekken met gemeenten en woningcorporaties bij ontwikkeling van woonvormen voor ouderen;
 - c. Samenwerken met andere zorgpartners om maximale zorg efficiëntie te creëren en uitdagingen m.b.t. personeelstekorten gezamenlijk op te pakken;
 - d. Samenwerken met inwoners en andere relevante (in)formele wonen-, welzijn- en zorgpartners, gericht op meerwaarde voor de inwoners van de wijken;
 - e. Versterken wijkgerichte (in)formele zorg- en welzijnsinfrastructuur met aandacht voor de inwoners met een ondersteuningsvraag én buurtbewoners, o.a. met inzet van eigen locaties voor de wijken;
 - f. Initiëren van en participeren bij welzijnsactiviteiten in woon(zorg)vormen voor de aandachtsgroepen.

- Welzijnsorganisaties
 - a. Vormgeven van steunend (in)formeel netwerk, ontmoeting en activiteiten voor de aandachtsgroepen (waar relevant);
 - b. Initiëren van en participeren bij welzijnsactiviteiten in woon(zorg)vormen voor de aandachtsgroepen;
 - c. Activeren van de betrokkenheid en ondersteuning van vrijwilligers.
- Zorgkantoor
 - a. Inzetten op meerjarig commitment op de opgave en de verdeling van zorgcapaciteit;
 - b. Bijdragen aan monitoring door inzicht in zorgprognoses;
 - c. Verbinden van het zorginkoopproces met de woonzorgopgave;
 - d. (Mede)financier van (experimentele) woonzorgvormen en (welzijns)activiteiten die gericht zijn op het mogelijk maken van het zelfstandig thuis wonen door de aandachtsgroepen.
- Ontwikkelaars en beleggers
 - a. Realiseren van passende en betaalbare woningen voor de aandachtsgroepen in bestaande voorraad en nieuwbouw;
 - b. Toevoegen van woningen en/of woonvormen die passen bij de lokale behoefte.

In het uitvoeringsprogramma borgen we op activiteit- en resultaatniveau deze verantwoordelijkheden, door helder te maken welke partij waarvoor aan de lat staat.

7 Financiële kaders

Elk van de aandachtsgroepen die centraal staat in deze visie, kent haar eigen onderliggende financiering. Een beschrijving van elk van deze geldstromen staat niet centraal in dit hoofdstuk. Wel is het goed om te constateren dat deze financiering divers en versnipperd is. Voorbeelden daarvan zijn:

- Dagbesteding en ambulante begeleiding (o.a.) uit de Wmo (= gemeenten)
- Jeugdhulp (incl. verblijf) en ambulante begeleiding uit de Jeugdwet (= gemeenten)
- Overige zorgfinanciering via Zvw en Wlz (zorgverzekeraar en zorgkantoor)
- Welzijn / opbouwwerk / sociale basis via subsidieverstrekking (= gemeenten)
- Woningbouw via corporaties, ontwikkelaars/beleggers en gemeenten

Een andere constatering hier is dat deze woonzorgvisie enkele belangrijke richtingen bevat die financiële gevolgen kan hebben. Voorbeelden daarvan zijn:

- Toename ambulante hulpverlening vanuit de Wmo, waardoor de kosten voor Wmo zullen toenemen;
- Meer investering in de sociale basis en bijv. opbouwwerk en maatschappelijke voorzieningen, wat vraagt om een structureel hogere financiële bijdrage. Daarbij sluiten we aan bij bewegingen die plaatsvinden in het kader van:
 - Transformatie Sociaal domein
 - Integraal Zorgakkoord en Regionaal integraal Gezondheidsakkoord (IZA / RIGA)
 - Regiovisie Beschermd wonen, maatschappelijke opvang en vrouwenopvang
- De opgave laat zien dat informatievoorziening heel belangrijk is. Dit vraagt echter ook investering en beheer.

Dat beeld van die financiële gevolgen zal veel meer tastbaar worden op het moment dat het uitvoeringsprogramma geformuleerd is. Dan moeten alle uitvoeringsacties niet alleen voorzien zijn van een omschrijving, een verantwoordelijke en een tijdplanning, maar ook van een financiële onderbouwing inclusief dekking daarvoor. Op basis van een breed gedragen uitvoeringsprogramma wordt dan ook duidelijk of dit 'financieel haalbaar' is of dat aanvullende financiering nodig is dan wel dat we moeten prioriteren binnen de beschikbare middelen.

De geschetste verwachte financiële ontwikkeling op basis van deze woonzorgvisie wordt dus verder geconcretiseerd via de totstandkoming van het uitvoeringsprogramma. Beide gemeenten dragen voor 2024 zorg om de benodigde inzet hiervoor te waarborgen, zodat in de loop van 2024 het uitvoeringsprogramma kan worden opgeleverd.

Daarnaast vraagt deze opgave middelen om de activiteiten en ontwikkelingen vanuit het uitvoeringsprogramma mee te kunnen bekostigen. Beide gemeenten dragen zorg voor tijdige en voldoende beschikbaarheid van de benodigde middelen om in 2024 met het uitvoeringsprogramma te kunnen starten en deze de komende jaren te kunnen implementeren.

Bijlage 1: Participatie woonzorgvisie

Deze woonzorgvisie is tot stand gekomen na een waardevol traject van samenwerking en afstemming met de onderstaande partners. Zij vertegenwoordigden daarbij de diverse aandachtsgroepen vanuit de perspectieven van wonen, welzijn en zorg. Zonder hen had dit document niet op deze manier kunnen worden samengesteld, waarvoor hartelijk dank!

- Maasdelta
- Pameijer
- Rogplus
- Stichting Elckerlyc
- Stichting Timon
- Stoed / Seniorenwelzijn
- Waterweg Wonen
- Woningstichting Samenwerking

Daarnaast zijn de volgende partners betrokken in de consultatie op de woonzorgvisie:

- DSW
- Gemiva
- GGZ Delfland
- Home Flex
- Ipse de Bruggen
- Jados
- Mevis
- Middin
- New Life Living
- Philadelphia
- Pret in Herstel
- Stichting Herman Frantsenhuizen

Tot slot is in januari en begin februari 2024 via themasessies gesproken met de gemeenteraden van Maassluis en Vlaardingen en de Adviesraden sociaal domein van beide gemeenten om de opgave toe te lichten, vragen te beantwoorden en aandachtspunten mee te nemen.

Betrekken inwoners en cliënten

In afstemming met de bovengenoemde partners is gesproken over de participatie van inwoners en cliënten. De samenwerkingspartners vertegenwoordigden bij de totstandkoming van dit document ook hun eigen 'achterban'. Afgesproken is dat de organisaties deze visie intern bespreken en hierover ook afstemming hebben met de eigen cliëntenraden, huurdersraden en dergelijke voor zover gewenst.

Het is belangrijk om bij nadere uitwerking met inwoners uit de aandachtsgroepen zelf te spreken en helder te krijgen wat zij belangrijk vinden en wat hun woon- leef- en zorgwensen zijn. Veel mensen hebben er duidelijke ideeën over hoe ze prettig samen kunnen leven met anderen. Daarom blijven we hen betrekken bij concrete stappen in de uitvoering. Voor ieder project binnen het uitvoeringsprogramma bepalen we of, en zo ja, h oe gericht vormgegeven wordt aan participatie met andere partijen en inwoners.

Bijlage 2: Positionering woonzorgvisie aandachtsgroepen

Er spelen diverse ontwikkelingen op vlak van wonen, zorg en welzijn. Op gemeentelijk, regionaal en landelijk niveau. Onderstaand lichten we deze toe en geven we weer wat de samenhang hiervan is met de voorliggende woonzorgvisie.

Herziening verordening woonruimteverdeling

Wat houdt het in?

Gemeenten Maassluis en Vlaardingen zijn onderdeel van de woningmarktregio Rotterdam Rijnmond. Samen met de 12 gemeenten binnen deze regio hebben wij een gezamenlijke, gelijklopende huisvestingsverordening (verordening woonruimtebemiddeling). De huisvestingsverordening stelt regels voor de verdeling van de schaarse sociale corporatiewoningen. Bij deze huisvestingsverordening behoort een urgentieregeling. Deze urgentieregeling is opgesteld voor woningzoekenden die met spoed, op basis van een urgent huisvestingsvraagstuk, een woning nodig hebben, al dan niet met zorg. Deze regeling beoogt hulp te bieden aan hen die zonder urgentie niet spoedig een woning kunnen vinden.

Daarnaast hebben de gemeenten Maassluis, Vlaardingen en Schiedam een zogenaamde 'eenroute-regeling'. Deze regeling beoogt een terugkeer naar de gemeente van herkomst als inwoner zorg of begeleiding heeft gehad buiten de gemeente (bijvoorbeeld in een beschermd wonen instelling) en klaar is voor de stap naar een zelfstandige woning.

Wat is de samenhang?

Een groot deel van de aandachtsgroepen die benoemd worden in de visie Wonen Zorg en Welzijn voor aandachtsgroepen zijn groepen die tot één van de urgentiecategorieën behoren en extra hulp nodig hebben bij het vinden van een woning. Elke vier jaar wordt de huisvestingsverordening en de bijbehorende urgentieregeling herzien, de eerst volgende keer per 1 juli 2025 (na een eenmalige verlenging van 1 jaar per 1 juli 2024). Er wordt bij herziening nadrukkelijk gekeken naar de rechtvaardige verdeling van de schaarse woningen onder (urgent) woningzoekenden.

Bovenregionale samenwerking woonregio

Wat houdt het in?

Zoals bij de verordening woonruimtebemiddeling reeds is aangegeven, behoren gemeente Vlaardingen en Maassluis tot de woningmarktregio Rotterdam Rijnmond. Deze samenwerking is bekrachtigd in een bestuursovereenkomst. De twee voornaamste onderwerpen die binnen deze samenwerking aan bod komen zijn de woonruimtebemiddeling en de regionale woningbouwopgave. Samen met de gemeenten en alle woningcorporaties die onder de Maaskoepel vallen, is een Regioakkoord Wonen gesloten. Gezamenlijk zijn er afspraken gemaakt over het te bouwen aantal woningen in deze regio, onder andere in de sociale huur categorie. Deze afspraken zijn belangrijk om te komen tot een evenwichtige verdeling van de sociale (corporatie)woningvoorraad.

Wat is de samenhang?

Steeds meer afspraken tussen Rijk en provincie enerzijds en gemeenten anderzijds vinden plaats op de schaal van de woningmarktregio (ook wel 'woondealregio'). Bij de totstandkoming en nadere uitwerking van de Wet versterking regie volkshuisvesting (Wvrv, zie hieronder) speelt deze samenwerking dus een steeds belangrijker rol. De lokale woonzorgvisies moeten in deze regio worden afgestemd en moeten leiden tot onderlinge afspraken in de regionale en lokale volkshuisvestingsprogramma's.

Wet versterking regie volkshuisvesting (Wvrv)

Wat houdt het in?

In 2023 is de Wet versterking Regie Volkshuisvesting (Wvrv) opgesteld, die de overheid instrumenten in handen moet geven om de regie over de volkshuisvesting weer of meer nadrukkelijk te nemen. De regering heeft het in ere herstellen van regie op de volkshuisvesting tot één van de prioriteiten van haar beleid gemaakt. Het kabinet voert dus weer specifiek beleid voor de volkshuisvesting en dat beleid is bovendien flink geïntensiveerd. Kerninstrument in de wet is het integraal volkshuisvestingsprogramma. Deze dient vanaf 2026 landelijk, provinciaal en lokaal te worden opgesteld.

Wat is de samenhang?

Op dit moment zijn de woonvisie en woonzorgvisie nog gescheiden, waarbij de inhoud natuurlijk elkaar raakt. Belangrijk onderdeel van de Wvrv is een integraal *volkshuisvestingsprogramma*, waarin het Rijk, provincies en gemeenten op basis van onderzoek naar de actuele woonbehoefte (en de woon- en woongerelateerde zorg- en ondersteuningsbehoefte per aandachtsgroep), hun beleid voor woningbouw en locaties moeten concretiseren. Deze woonzorgvisie en de nadere uitwerking zijn belangrijke ingrediënten voor dit toekomstig integraal volkshuisvestingsopgave.

Regiovisie BW/MO/VO

Wat houdt het in?

In 2023 is door de MVS-gemeenten gewerkt aan een regiovisie voor beschermd wonen, maatschappelijke opvang en vrouwenopvang. Met deze regiovisie beschrijven de gemeenten Maassluis, Vlaardingen en Schiedam hoe zij de komende jaren samenwerken aan de verdere ontwikkeling van de ondersteuning voor de kwetsbare inwoners die zijn aangewezen op beschermd wonen, maatschappelijke opvang of vrouwenopvang. Deze regiovisie is richtinggevend op hoofdlijnen en beschrijft wat de gemeenten gaan doen. De uitwerking van de regiovisie, oftewel het 'hoe', wordt in de loop van 2024 beschreven in uitvoeringsplannen.

Wat is de samenhang?

Er is een overlap tussen de regiovisie BWMOVO en deze woonzorgvisie. De doelgroepen in de regiovisie zijn óók genoemd als aandachtsgroepen voor de integrale woonzorgvisie. Daarbij richt deze woonzorgvisie zich ook op andere aandachtsgroepen en is zij dus breder. Verder is er inhoudelijke overlap: het gaat over vraagstukken rondom passend wonen, welzijn en passende zorg.

Deze woonzorgvisie richt zich met name op het integrale beeld, naast de samenhang tussen de drie doelgroepen uit de Regiovisie legt de woonzorgvisie ook de verbinding met de andere aandachtsgroepen. Deze visie zal minder diep ingaan op de specifieke aandachtsgroepen, maar vooral gericht zijn op de overstijgende, integrale pijlers. De speerpunten vanuit de regiovisie BWMOVO met een integraal karakter zullen door de gemeenten in de integrale woonzorgvisie worden verwerkt.

MVS Jeugdmodel

Wat houdt het in?

Sinds 1 januari 2023 werken de MVS gemeenten samen op het gebied van jeugdhulp in de regio. Het uitgangspunt van het zogeheten MVS Jeugdmodel is dat één consortium van partners, Mevis, verantwoordelijk is voor alle jeugdhulp in Maassluis, Vlaardingen en Schiedam. Doel is de kwaliteit en snelheid van inkoop en uitvoering van jeugdhulp te verbeteren. Daarbij wordt passende hulp geboden en daarnaast ingezet op preventie en het voorkomen van problemen.

Wat is de samenhang?

Via het MVS jeugdmodel wordt in de regio actief samengewerkt op het gebied van jeugdhulp. Binnen deze samenwerking is expliciet oog voor de opgaven binnen de kwetsbare gezinnen en bij kwetsbare kinderen en jongeren. Ook is oog voor bijvoorbeeld de aandachtsgroep 18-/18+. Daarmee zijn er op diverse thema's en aandachtsgroepen raakvlakken met deze visie en is hierbij zoveel mogelijk aangesloten.

IZA / RIGA

Wat houdt het in?

In 2022 is landelijk een Integraal Zorgakkoord (IZA) opgesteld. Dit bevat afspraken om zowel de lichamelijke als geestelijke gezondheidszorg voor de toekomst goed, toegankelijk en betaalbaar te houden. Binnen de zorgregio WSD wordt het IZA vertaald naar een Regionaal Integraal Gezondheidsakkoord (RIGA), om de landelijke afspraken nader te concretiseren. De ambities zijn o.a.:

- 1) Zorgen voor gelijke toegang tot zorg, van goede kwaliteit, voor alle groepen in de samenleving;
- 2) Inzetten op gezondheid en welzijn door middel van preventie en ondersteuning;

- 3) Afremmen van medicalisering;
- 4) Optimaal inzetten van de beschikbare capaciteit en verminderen van administratieve lasten

Wat is de samenhang?

De ambities en aspecten uit de werkagenda van het IZA en het RIGA raken met name aan de opgaven van 'passende zorg en welzijn' en 'gezamenlijkheid en verbinding' die verderop staan geformuleerd als twee van de centrale pijlers binnen de opgave. Daarmee bieden de ontwikkelingen op dit vlak kaders voor deze woonzorgvisie en op termijn voor de aanpak bij de uitvoering.

Transformatie sociaal domein

Wat houdt het in?

De transformatie van het Sociaal Domein krijgt in alle gemeenten in meer of mindere mate aandacht en is één van de bepalende bewegingen voor de ontwikkeling van zorg en welzijn. Deze richt zich op een omslag in het denken en handelen van overheid. De opgaven bij de transformatie zijn⁹:

1. Meer maatwerk
2. Minder escalatie naar eerstelijns- en tweedelijns zorg en ondersteuning
3. Betere preventie
4. Minder zorgen, meer stimuleren
5. Meer sturen op effectiviteit en efficiëntie
6. Meer integraliteit

Wat is de samenhang?

De ontwikkelingen rondom transformatie sluiten qua beweging goed aan op de onderwerpen die ook in deze integrale woonzorgvisie nadrukkelijk aan bod komen. De kern is het anders denken en werken, de beweging van zorg naar welzijn, van professionals naar eigen kracht en netwerk, van 'zorgen voor' naar 'zorgen dat'. Van belang is daarom dat de koers van de woonzorgvisie goed aansluit bij de beoogde beweging vanuit de transformatie en daarbij geldende uitgangspunten.

Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)

Wat houdt het in?

Het GALA is een landelijk akkoord, dat zich o.a. richt op het terugdringen van gezondheidsachterstanden, een gezonde fysieke leefomgeving, het versterken van (de verbinding met) de sociale basis, een gezonde leefstijl en versterking van de mentale weerbaarheid en mentale gezondheid. Gemeenten hebben lokaal, samen met betrokken partners, een plan van aanpak opgesteld om te werken aan de vanuit het GALA gestelde doelen. Voor de financiering is een Specifieke Uitkering (SPUK) opgezet.

Wat is de samenhang?

Evenals bij IZA en RIGA raken de doelstellingen en activiteiten van het GALA met name aan de pijlers van 'passende zorg en welzijn' en 'gezamenlijkheid en verbinding' binnen de opgave. Daarmee bieden de ontwikkelingen op dit vlak kaders voor deze woonzorgvisie en op termijn voor de aanpak bij de uitvoering.

⁹ Deze opgaven zijn o.a. omschreven in de brief van de Minister van BZK d.d. 2 april 2015.

Bijlage 3: Verslag bijeenkomst adviesraden

Datum bijeenkomst: 1 februari 2024

Na een voorstelronde, trapt de projectleider namens de gemeenten af met een presentatie over deze gezamenlijke Woonzorgvisie voor aandachtsgroepen (WZV-A) van gemeenten Vlaardingen en Maassluis.

Hij schetst de aanleidingen voor deze WZV-A. Ten eerste is het een verplichting vanuit het Rijk dat gemeenten een WZV-A moeten maken. Daarnaast een inhoudelijke noodzaak omdat wonen, welzijn en zorg een grote relatie met elkaar hebben, maar er grote uitdagingen liggen door o.a. woningnood maar ook de druk in en zwaarte van de zorg. Ook de trend om aandachtsgroepen vooral in de wijk en kleinschalig te huisvesten met de goede ondersteuning en zorg vereist een goede visie op zowel wonen, welzijn als zorg.

Verder bewegen deze aandachtsgroepen zich binnen en tussen gemeenten in de regio en houdt wonen en zorg niet op bij gemeentegrenzen. Daarom hebben Vlaardingen en Maassluis ervoor gekozen om gezamenlijk een visie op te stellen. Schiedam was daarbij een logische partner, maar heeft er vooralsnog zelf voor gekozen om individueel een WZV-A op te stellen. Daar waar mogelijk, willen Vlaardingen Maassluis graag kijken of verbinding met Schiedam in de toekomst mogelijk is bij de vertaling van visie naar uitvoeringsprogramma.

Dit uitvoeringsprogramma gaan Vlaardingen en Maassluis vormgeven met maatschappelijke partners, nadat de visie in beide gemeenten is vastgesteld. Naar verwachting is dit eind april 2024. Goed om hier te melden ook is dat aan de visie een analyse ten grondslag ligt van elk van de aandachtsgroepen. Op basis van die analyse, is deze visie geformuleerd.

Vervolgens wordt in de presentatie het proces geschetst hoe we tot de visie zijn gekomen. Vooral door ook heel veel in gesprek te gaan met onze maatschappelijke partners zoals Pameijer, Elckerlyc, Stoad, Timon en de woningcorporaties. Consultatie van de adviesraden vormt hier een vanzelfsprekend onderdeel van en daarom ook deze bijeenkomst.

De presentatie vervolgt met de beschrijving van de ambitie en de vier pijlers van de visie. De eerste pijler heet 'Integrale volkshuisvesting' en daar komt het onderwerp 'Veerkrachtkaart' aan de orde. Dit is een hulpmiddel met kaarten die inzicht bieden in de mate waarin een buurt een toenemende concentratie van kwetsbare bewoners aankan. Eén van de aanwezigen vraagt naar aanleiding daarvan ook aandacht voor bewoners in de wijk die de aandachtsgroepen juist goed kunnen ondersteunen. Voldoende van deze bewoners zijn van belang om mensen die aandacht vragen juist te kunnen helpen. Een goede balans tussen beiden is van belang. Vanuit de gemeenten wordt dit pleidooi ondersteund en aangegeven dat hiervoor zeker aandacht is in de visie.

Eén van de aanwezigen vult aan dat voldoende sociale huurwoningen dan ook nodig zijn om tot die goede mix van bewoners te kunnen komen. Ook hier zijn de gemeenten zich van bewust en geven zowel Vlaardingen en Maassluis aan dat zij in verhouding veel sociale huur in hun gemeenten hebben. Van belang is verder om ook te kijken waar aandachtsgroepen het beste kunnen worden gehuisvest: waar kan een buurt of wijk nog aandachtsgroepen aan en waar niet meer.

Overigens merkt de projectleider in de presentatie op dat aandachtsgroepen niet synoniem zijn aan 'probleemgroepen'. Soms wordt dit over één spreekwoordelijke kam geschoren, maar de term aandachtsgroepen gaat over inwoners die wat meer zorg of ondersteuning nodig en waarin huisvesting ook een belangrijke component vormt.

De tweede pijler 'Passende zorg en welzijn' wordt vervolgens toegelicht en deelnemers kunnen de doelen van deze pijler goed onderschrijven. Er is verder geen discussie over deze pijler.

De derde pijler 'Samenwerking en verbinding', leidt tot de vraag van één van de aanwezigen of er een 'zorgplicht' bestaat van bijvoorbeeld corporaties om bewoners, die niet meer te handhaven zijn in hun woning, goed over te dragen aan een welzijns- of zorgorganisatie waardoor huisvesting of opvang gegarandeerd blijven. Vanuit de gemeente wordt toegelicht dat in de praktijk vaak overdracht plaatsvindt en dat er bijvoorbeeld vaste procedures zijn voor huisuitzetting als laatste redmiddel. Belangrijk is dat alle betrokken partijen (corporaties, welzijnsorganisatie, gemeenten) zich blijven inzetten voor een goed alternatief dat vaak maatwerk is. Partijen ervaren dat hierop nauwere samenwerking mogelijk en wenselijk is.

Na toelichting op de derde pijler ('Inzicht en overzicht') voeren de deelnemers met elkaar het gesprek op basis van al het gepresenteerde. Eén van de aanwezigen vraagt zich af hoe we "goed nabuurschap" kunnen creëren in een wereld waarin mensen steeds drukker zijn en tijd vaak ontbreekt hiervoor. De gemeente Maassluis geeft het voorbeeld van 'SamenzijnweMaassluis' en dat dit soort initiatieven hieraan bij kunnen dragen. Verder wordt de vraag / constatering onderschreven en eveneens de vraag hoe maakbaar "goed nabuurschap" is. Het moet vanuit de (normen en waarden) van mensen zelf komen, we kunnen het als gemeenten en adviesraden ook uitdragen en dat bij elkaar bevordert hopelijk de inzet van mensen voor elkaar.

Eén van de aanwezigen vraagt in hoeverre er gebruik is gemaakt van 'Best practices' uit andere gemeenten in het land bij de opstelling van deze visie. Het projectteam geeft aan dat we veel visies hebben bekeken en dat de constatering is dat veel gemeenten het elk op hun eigen manier doen. Als Vlaardingen en Maassluis hebben we vooral tot doel gehad om de koers samen te bepalen. Een koers die voor langere jaren gevolgd kan worden en dient als kapstok voor o.a. verdere beleids- en gebiedsontwikkeling. Deze moet zijn vertaling krijgen naar een uitvoeringsprogramma. In dat uitvoeringsprogramma zal bepaald worden welke partij, wat gaat doen, met welk doel, met welke partners en wanneer. In zo'n concrete uitvoeringsagenda willen we zeker gebruik gaan maken van 'best practices' in het land, die hun meerwaarde hebben bewezen en die bruikbaar zijn voor onze gemeenten.

Het projectteam geeft verder nog toelichting op een vraag van één van de aanwezigen die voorafgaand aan deze bijeenkomst al is gesteld via de mail. Dit is de vraag wie bepaalt welke aandachtsgroep welke woning krijgt toegewezen. Dit regelen we in de spelregels voor woonruimteverdeling in de Rotterdamse regio en wordt uitgevoerd door Woonnet Rijnmond. Daarbij is het uitgangspunt dat de inschrijfduur of woonduur van huurders bepaalt of iemand in aanmerking komt voor een vrijkomende sociale huurwoning. Daarnaast zijn er een aantal urgentie-categorieën voor mensen waarbij de nood hoog is om snel onderdak in een sociale huurwoning te kunnen vinden. Deze urgenten kunnen met voorrang reageren op een huurwoning. Ten slotte worden bepaalde aandachtsgroepen -buiten Woonnet Rijnmond om- door de woningcorporatie direct bemiddelt naar een vrij gekomen sociale woning. Bijvoorbeeld mensen die uitstromen uit een (jeugd-)instelling of statushouders. Dit gebeurt ook vaak vanuit een bepaalde urgentie en omdat maatwerk voor deze groepen nodig is. Bij bovenstaande woonruimteverdelingssysteem is overigens veel aandacht voor een goede balans tussen woningen die beschikbaar moeten blijven voor de gewone woningzoekenden enerzijds en urgenten en aandachtsgroepen anderzijds. Volgende kansen voor beide groepen vinden we als gemeenten en corporaties namelijk belangrijk.